



2021-1-DE02-KA220-ADU-000029489



RESTORE

RESTORE

TÁRSADALMI LEHETŐSÉGEK AZONOSÍTÁSA ÉS BIZTOSÍTÁSA ROMA EMBEREK SZÁMÁRA

**PR1: A ROMA FELNŐTTEK DEMOKRATIKUS RÉSZVÉTELÉT TÁMOGATÓ ÉS
ELŐSEGÍTŐ ÁLLAMPOLGÁRI OKTATÁSI MODELLEK BEMUTATÁSA
TRANSNATIONAL REPORT (AUSTRIA, GERMANY, GREECE, NORTH MACEDONIA
HUNGARY)**

Erasmus+ Program

KA220-ADU - Együttműködési társulások a felnőttoktatásban

Írta: Dimitris Patsalidis,

Symplexis



symplexis



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A projektet az Európai Bizottság támogatásával finanszírozták. Ez a kiadvány kizárólag a szerző álláspontját tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé a benne foglalt információk bármilyen felhasználásáért.



Jogi meghatározás - Creative Commons licencelés: A RESTORE projekt weboldalon közzétett tartalmak nyílt oktatási erőforrásoknak (Open Educational Resources, OER) minősülnek, és szabadon (a készítőik engedélye nélkül) letölthetők, felhasználhatók, újrafelhasználhatók, másolhatók, adaptálhatók és megoszthatók a felhasználók által, a forrás megjelölésével.

1. Bevezető	2. oldal
2. A kutatás összefoglalása: A roma népesség helyzetének hasonlóságai és különbségei, valamint a társadalmi befogadás és az állampolgári szerepvállalás szakpolitikáinak köre a projektben részt vevő országokban.	3. oldal
3. Az oktatással kapcsolatos igények összefoglalása az öt részt vevő országban	5. oldal
3.1 Ausztria	5. oldal
3.2 Németország	6. oldal
3.3. Görögország	8. oldal
3.4 Magyarország	9. oldal
3.5 Észak-Macedónia	11. oldal
3.6 A közös oktatásügyi szükségletek listája	12. oldal
4. Javaslatok a roma közösségek állampolgári oktatásának tanulmányi célkitűzéseire	13. oldal
5. Lista a roma polgári szerepvállalás bevált gyakorlatairól	16. oldal



Bevezető

Ez a nemzetközi jelentés a projektpartnerek által a RESTORE európai finanszírozású projekt (2021-1-DE02-KA220-ADU-000029489) keretében, 2022 májusa és augusztusa között végzett kutatás eredménye: Institute for Roma and Minorities Integration (DE), BK Consult GbR (DE) Vienna Association of Education Volunteers (AT), Symplexis (EL), AKMI (EL), RRC - Roma Resource Center (MK) és a ROMIVERSITAS ALAPITVÁNY Polgári Szövetség a marginalizált csoportok támogatására (HU). Ez a jelentés az 5 résztvevő országban (Ausztria, Németország, Görögország, Magyarország, Görögország, és Észak-Macedónia) végzett országos felmérések és jelentések eredményeit tartalmazza, a következőkről:

- ❖ a roma népesség helyzete és sajátos jellemzői ezekben az országokban,
- ❖ a roma népesség politikai nevelésére, mozgósítására és társadalmi befogadására irányuló szakpolitikák,
- ❖ a roma népesség tanulási szükségletei aktív politikai részvételükkel kapcsolatban,
- ❖ a roma népesség politikai nevelésével és részvételével kapcsolatos jó gyakorlatok.

A jelentés a projektben részt vevő országok mindegyikében végzett kutatás, az érdeklődő roma polgárok, felnőttoktatók és a roma közéleti oktatással és társadalmi befogadással foglalkozó szakemberek számára készített online kérdőívek, valamint az érintett roma polgárokkal és a roma társadalmi befogadás területén dolgozó szakértő felnőttoktatókkal és szakemberekkel tartott fókuszcsoportok eredménye.

Mind a kutatás, mind a nemzetközi jelentés célja, hogy ajánlásokat fogalmazzon meg a romáknak szóló OER-kapacitásépítési program tanulási célkitűzéseire, valamint a megfelelő oktatási intézkedésekre és eszközökre vonatkozóan, amelyek célja a politikai oktatás, a mozgósítás, a tájékoztatás és az aktív részvételiség előmozdítása roma polgártársaink számára.



2. Az kutatás összefoglalása. A roma népesség helyzetének hasonlóságai és különbségei, valamint a társadalmi befogadás és a polgári szerepvállalás politikai eszközeinek köre a projektben részt vevő országokban.

Az kutatás alapján relatív bizonyossággal kijelenthetjük, hogy valamennyi részt vevő országban heterogén roma népesség él, különböző létszámú népeiségekkel, ami általában többnyire az egyes országokban rendelkezésre álló demográfiai adatokkal kombinált népességbecslések eredménye. A projektben részt vevő országok között vannak olyanok, amelyek lakosságukhoz viszonyítva jelentős roma népességgel rendelkeznek, mint például Magyarország, Észak-Macedónia és Görögország, és vannak olyan országok, amelyekben a teljes lakossághoz viszonyítva kisebb a roma népesség, mint például Németország és Ausztria. Ezekben az országokban közös kihívások és problémák vannak a romák jólétével és a helyi társadalmakba való beilleszkedésével kapcsolatban, a társadalmi beilleszkedés országonként eltérő feltételei és szintjei mellett. A projektben részt vevő országok különböző népeiségei között megfigyelhető közös jellemző a romák marginalizálódása az egyes országokban, a társadalmi megbélyegzés (a romákkal szembeni rasszizmus és megkülönböztetés), a szegénység, a gazdasági bizonytalanság, a nem kielégítő lakhatás, a munkanélküliség vagy a bizonytalan munkaviszonyok, valamint a romák alacsony részvétele az oktatásban a nem roma állampolgárokhoz képest ezekben az országokban. Ugyanakkor a romák politikai és társadalmi életben való részvételének hiánya a roma településeken és a roma mikrotársadalmakon kívül szintén megfigyelhető volt a projekt valamennyi országában.

A projektben részt vevő országok többségében a romákat az állam kisebbségként ismeri el, kivéve Görögországot, ahol a romák nem kisebbségként, hanem a görög társadalom szerves részeként azonosítják magukat, és az állam nem ismeri el őket kisebbségként. Ugyanakkor minden résztvevő országban megfigyelhető a romákkal szembeni diszkrimináció, gyűlöletbeszéd és rasszista retorika. Ugyanakkor néhány országban megfigyelhető, hogy a romáknak megválasztott jelöltjeik vannak a nemzeti parlamentek és az országos politika szintjén (pl. Észak-Macedónia), míg más országokban a romák képviselőket választottak a helyi vagy regionális önkormányzatokba, a jelentős roma lakossággal rendelkező régiókban és településeken (pl. Görögország), vagy hogy a romák önkormányzati és képviselői státusszal rendelkeznek (pl. Magyarország), míg néhány résztvevő országban vagy nem választották őket semmilyen helyi vagy országos tisztségbe, vagy nem állnak rendelkezésre ilyen adatok. Végezetül megállapítható, hogy a projektben részt vevő országokban élő heterogén és sokszínű roma népesség társadalmi befogadása és a társadalmi és politikai életben való aktív részvétele érdekében különböző intézkedéseket és politikai programokat hajtanak végre.

Ausztriában a helyi önkormányzatokat és ezek struktúráit nagymértékben felhasználják a romák társadalmi integrációjában, a helyi romák és a más országokból érkező roma bevándorlók számára egyaránt hozzáférhető létesítményekkel és szolgáltatásokkal, biztosítva a kiszolgáltatott csoportok lehető legnagyobb mértékű részvételét. Ez utóbbi mentorprogramok révén valósul meg, megfelelő nyelven történő útmutatással az oktatásról és annak struktúráiról, a munkaerőpiacról és a lakhatásról, míg a romák és a veszélyeztetett csoportok integrációjának mértéke része az önkormányzatok multimodális társadalmi integrációs értékelésének.



Németországban a politikai felelősség és a végrehajtói szerep a szintik és romák társadalmi integrációjával kapcsolatos ügyekben az államé. Az ezáltal lefedett intézkedések és programok a nyelvtanításra és oktatásra, képzésre és belépésre a munkaerőpiacra, valamint a szintik és romák társadalmi integrációjára irányulnak. Ugyanakkor az oktatási rendszerben az állampolgári nevelés gondoskodik a cigányellenesség megelőzéséről és leküzdéséről, valamint a szintik és romák helyzetének erősítéséről az oktatás és az őket erősítő-támogató struktúrák révén. Hiányoznak azonban a hátrányos helyzetű szintik számára az oktatásban és képzésben való megmaradást támogató programok, valamint a nem németül beszélő romák számára ingyenes nyelvtanfolyamok.



Görögországban a romák társadalmi integrációjára vonatkozó nemzeti szintű politikai döntéseket a régiók és a helyi önkormányzatok hajtják végre, együttműködve a nemzeti hatóságokkal, a Szociális Szolidaritásért és a Szegénység Csökkentéséért Felelős Titkársággal (Munkaügyi és Szociális Ügyek Minisztériuma). A romák társadalmi és politikai életben való aktív részvételére vonatkozó szakpolitikai intézkedések 4. pillérében az önkormányzatok és a roma szervezetek intézkedéseket hajtanak végre a roma fiatalok és nők támogatására és megerősítésére, a romák helyi társadalomban való részvételének és a helyi önkormányzatokkal való együttműködésének előmozdítására a roma mediátorokon keresztül, a roma szervezetek részvételére a helyi közösségi kérdésekkel kapcsolatos konzultációban és a roma emberek közvetlen tanulási modelljeire.



Magyarország roma népességgel kapcsolatos nemzeti stratégiai programokon és oktatási intézkedéseken keresztül biztosítja a roma identitás és közösség megőrzését, állampolgári jogaik gyakorlását, valamint a munkaerőpiacra való belépést támogató programokon keresztül, különösen azokon a területeken, ahol nagy a roma népesség, de oktatásuk elsősorban identitásuk, nyelvük és kultúrájuk megőrzésére összpontosít, és elhanyagolja a roma civil kompetenciák bővítésének és fejlesztésének szükségességét az aktív állampolgári szerepvállalásuk érdekében.



Észak-Macedóniában a romák integrációját célzó nemzeti stratégia szakpolitikai intézkedéseket tartalmaz a romák társadalmi és politikai aktív részvételének elősegítésére, a megkülönböztetés elleni küzdelemre, valamint a romák egyenlő bánásmódjának és esélyegyenlőségének biztosítására a foglalkoztatás, az oktatás, a képzések és a társadalmi integráció terén.

Végezetül, az kutatás egyik legfontosabb megállapítása, hogy szinte valamennyi résztvevő országban hiányoznak (a figyelemfelkeltő vagy tájékoztató tevékenységeken kívül) a roma lakosság számára az aktív állampolgári szerepvállalásra és a közéletben való aktív részvételre vonatkozó speciális oktatási/képzési programok, valamint az adott ország politikai rendszerében való képviselő és részvétel kérdéseivel kapcsolatos képzések.



3. Az oktatással kapcsolatos igények összefoglalása a részt vevő országokban

A transznacionális jelentés ezen része országonként összefoglalja a célcsoport oktatással kapcsolatos igényeit és sajátosságait, ahogyan azok az online kérdőívekből, valamint az érdeklődő roma polgárokkal és a roma társadalmi befogadással foglalkozó felnőttoktatókkal és szakemberekkel folytatott interjúkból és a szakosított fókuszcsoportokból kapott válaszokból és észrevételekből kiderültek.

Figyelemre méltó, hogy a roma célcsoportból származó válaszadók minden résztvevő országban egyetértettek abban, hogy a romák politikai részvétele alacsony szintű, hogy a romák polgári részvételét célzó képzések és oktatási intézkedések hasznosak és hatékonyak lennének közösségük számára, fokozhatják a romák részvételét az egyes országok társadalmi és politikai életében, és általában véve pozitívan járulhatnak hozzá a romák társadalmi integrációjához. Ezzel egyidejűleg az oktató szakemberek és a romák társadalmi befogadását támogató szakemberek többsége valamennyi résztvevő országban fontosnak tartja a társadalmi és politikai részvétellel kapcsolatos kérdések, személyre szabott oktatási intézkedések és képzési eszközök létrehozását, ugyanakkor kiemelik a roma népségek számára az aktív részvételt célzó közéleti oktatással kapcsolatos intézkedések és konkrét programok hiányát.

3.1 Ausztria

A kutatási kérdőívek és a fókuszcsoportok együttes adataiból a következő hasznos következtetéseket vonhatjuk le a roma tanulók oktatással kapcsolatos szükségleteiről:

- ❖ ❖ Az alapfokú nyelvtudás (olvasás, írás, beszéd) osztrák-német nyelven elengedhetetlen az állampolgári oktatási programokon és képzéseken való részvételhez. Ausztriában nem minden roma felnőtt beszél németül, ami még a németül nem beszélő vagy iskolázatlan romák számára is megnehezíti az ilyen képzéseken való részvételt.
Szükségletek: Az oktatási anyagok és képzések nyelvének egyszerűnek és a célcsoport nyelvi képességeihez igazodónak kell lennie.
- ❖ A romák többsége úgy véli, hogy a civil képzési programban való részvétel segíteni fogja őket abban, hogy jobb munkalehetőségeket találjanak és társadalmi beilleszkedjenek.
Szükségletek: A készségfejlesztő tréningnek és a képzési anyagnak a társadalmi integrációra és a foglalkoztatási lehetőségekre kell összpontosítania.
- ❖ A roma emberek többsége fontosnak tartja az új technológiák használatát a képzés korszerűsítése szempontjából, és sokan tudják, hogyan kell használni az új technológiákat, a mobiltelefonokat és a táblagépeket, azonban bár a távoktatás nagyobb szabadságot biztosít a roma felnőtteknek, az informatikai és új technológiai ismeretekkel nem rendelkezők nem tudnak részt venni az új technológiákat tartalmazó képzésen.
Szükségletek: A készségfejlesztő tréningek az új technológiák segítségével nagyobb szabadságot biztosíthatnak, de kizárhatják az informatikai ismeretekkel nem rendelkező romákat, azonban a személyes képzések és a speciális roma mediátorok alkalmazása megszüntetheti az akadályok egy részét.
- ❖ Az osztrák állampolgársággal rendelkező osztrák roma társadalom jelentős része társadalmilag jobban integrálódott, de politikai részvétel nélkül, míg vannak olyan területek, ahol a romák kevésbé integráltak és

egyáltalán nem aktívak. A programoknak a roma kulturális identitás elemeit kell tartalmazniuk ahhoz, hogy vonzóak legyenek, és hogy a roma tanulókat motiválják a részvételre.

Szükségletek: A készségfejlesztő tréningeknek a roma kulturális identitás elemeit kell tartalmazniuk ahhoz, hogy vonzóak legyenek, és hogy a roma tanulókat motiválják a részvételre.

- ❖ A résztvevőknek javítaniuk kell kommunikációs és egyéb képességeiken.

Szükséglet: A készségfejlesztő tréningeknek módot kell nyújtania a tanulók számára kommunikációs és szociális készségeik fejlesztésére.

- ❖ Úgy tűnik, hogy az osztrák roma társadalom tisztában van az alapvető uniós jogokkal, az európai értékekkel, valamint az egység és a sokszínűség elveivel.

Szükségletek: Az osztrák romáknak alaposabban meg kell ismerniük állampolgári jogait és az uniós jogokat, az európai értékeket, valamint az egység és sokszínűség elveit.

A roma népesség közéletben és az aktív állampolgárságra neveléssel kapcsolatos programokban való részvételének akadályai Ausztriában:

- A motiváció hiánya a közéletben való részvételre való felkészüléshez.
- Nyelvi akadályok.
- A megfelelő oktatási/képzési szint és a megfelelő készségek és ismeretek hiánya.
- Napi problémák és egyéb fontos megélhetési prioritások.
- Időhiány a megélhetés vagy a munkakeresés miatt.
- A polgárok képzésével kapcsolatos információk hiánya.



3.2 Németország

A kutatási kérdőívek és a fókuszcsoportok együttes adataiból a következő hasznos következtetéseket vonhatjuk le a roma tanulók oktatással kapcsolatos szükségleteiről:

- ❖ A német nyelv középfokú (B1 szintű) ismeretét az integrációs programok előfeltételnek tekintették a civil képzési programban való részvételhez, mivel a nyelvi akadályok túl magasak lehetnek az alacsonyabb nyelvtudással rendelkezők számára.

Szükségletek: Az oktatási anyagok és a képzések nyelvezetének egyszerűnek kell lennie, és a célcsoport nyelvi képességeihez kell igazodnia.

- ❖ Az elektronikus/internetes oktatási platformok és alkalmazások használatához szükségesnek tartották a technológiai ismereteket, és ezen eszközök használata hozzájárulhat a távoktatáshoz, és rugalmasságot biztosíthat a roma felnőttek számára. A legtöbb roma válaszadó rendelkezett készségekkel az új technológiák használatában, azonban azok, akik nem rendelkeznek informatikai és új technológiai készségekkel, nem lesznek képesek részt venni egy olyan képzésen, amely ezeket tartalmazza.



Szükség van rá: A kapacitásépítő képzés az új technológiák segítségével nagyobb szabadságot biztosíthat, de kizárhatja az informatikai ismeretekkel nem rendelkező romákat; a személyes képzések és a roma szakosodott mediátorok alkalmazása azonban megszüntetheti az akadályok egy részét.

- ❖ A romák többsége úgy véli, hogy egy civil képzési programban való részvétel segítene nekik abban, hogy jobb munkalehetőségeket találjanak.

Szükségletek: A kapacitásépítő képzésnek és a képzési anyagnak a társadalmi integrációra és a foglalkoztatási lehetőségekre is ki kell térnie.

- ❖ A romákkal szembeni megkülönböztetés és annak kezelése az egyik olyan átfogó kérdés, amellyel a romák politikailag foglalkozhatnának.

Szükségletek: A készségfejlesztő tréning tartalmazhat a diszkrimináció alapjairól és a diszkriminációellenes intézkedésekről szóló oktatási anyagot. Ennek továbbá reagálnia kell a romák mindennapi kihívásaira a többségi társadalommal való kapcsolatukkal kapcsolatban.

- ❖ Úgy tűnik, hogy a németországi roma közösség tisztában van az alapvető uniós jogokkal, érzik az EU-hoz való tartozásukat, és sokkal inkább integrálódtak Németországban, mint más uniós országokban. Emellett ismerik az intézményi diszkriminációt és a rasszizmus kérdéseit, a mindennapi életben tapasztalható megkülönböztetést, és képesek azonosítani és jelenteni azt.

Szükségletek: A kapacitásépítő képzésnek mélyebben kell foglalkoznia az állampolgári jogokkal, az uniós jogokkal és a megkülönböztetés elleni küzdelemmel, valamint a megkülönböztetés bejelentésének módjaival.

- ❖ A németországi roma embereknek vannak pozitív példaképek, amelyek inkább hozzájárultak társadalmi integrációjukhoz, mint a közéletben való részvételükhöz, és amelyeknek nem feltétlenül kell a roma közösség tagjainak lenniük, hanem például aktivisták, művészek, a társadalmi igazságosságra törekvő aktív polgárok stb. lehetnek.

Szükségletek: A kapacitásépítő képzés pozitív példaképeket is tartalmazhat.

- ❖ Hasznos lenne további segítség a német nyelvtanulásban, mivel ez sok romának segítene abban, hogy befejezzen vagy elkezdjen egy oktatási programot.

Szükségletek: Mediátorok alkalmazása a készségfejlesztő tréning során.

A roma közéleti és az aktív állampolgársági neveléssel kapcsolatos programokban való részvételének akadályai Németországban:

- Időhiány a pénz és a megélhetés hiánya miatt
- A szükséges oktatás vagy műszaki ismeretek hiánya,
- A részvételhez szükséges formális képesítések hiánya.
- A motiváció hiánya



3.3 Görögország

A kutatási kérdőívek és a fókuszcsoportok együttes adataiból a következő hasznos következtetéseket vonhatjuk le a roma tanulók oktatással kapcsolatos szükségleteiről:

- ❖ A görög nyelvi alapismeretek (olvasás, írás, beszéd) elengedhetetlenek a civil képzési programokon és képzéseken való részvételhez.
Szükségletek: Az oktatási anyagok és a képzések nyelvezetének egyszerűnek kell lennie, és a célcsoport nyelvi képességeihez kell igazodnia.
- ❖ A romák többsége úgy véli, hogy a civil képzési programban való részvétel segít nekik megtörni a romákról a társadalomban kialakult sztereotip képet, a társadalomba beilleszkedni, jobb munkalehetőségeket találni, és végül megismerni a jogait, valamint kapcsolatba kerülni az európai kultúrával és értékekkel.
Szükségletek: A készségfejlesztő tréningnek és a képzési anyagnak a sztereotípiák megtörésére, a társadalmi integrációra, a foglalkoztatási lehetőségekre, valamint az állampolgári és uniós jogokra és értékekre is ki kell terjednie.
- ❖ A romák többsége úgy véli, hogy az új technológiák alkalmazása a romák társadalmi részvételét célzó képzésben javítani fogja a lakosság képzési szintjét, elsősorban az audiovizuális médiának köszönhető nagyobb érdeklődés kialakulása és a tanórákra nem eljutó csoportok könnyebb hozzáférése miatt.
Szükségletek: A készségfejlesztő tréning új technológiákat és multimédiát használhat, de így kizárhatja az informatikai ismeretekkel nem rendelkező romákat; a személyes képzések és a mediátorok alkalmazása azonban megszüntethet néhány akadályt.
- ❖ A görög romák többsége nem végezte el a kötelező iskolát, a társadalmi kirekesztés és a szegénység határán él a társadalmilag kevésbé integrált területeken, nem ismeri az állam és az EU állampolgári jogait, nem érzi magát az európai kultúra részének, nem érti az európai kultúra fontosságát, és végül figyelmen kívül hagyja az egység és sokszínűség európai értékeit. A többség nem tudja azonosítani a jogaik megsértését, és nem tudja, hogy milyen szolgálatoknál tehet panaszt és jelentheti az incidenseket.
Szükségletek: A készségfejlesztő tréning kiterjedhet az alapvető polgári jogokra az EU-ban, az uniós kultúrára és értékekre, a megkülönböztetés alapjaira és a megkülönböztetés elleni intézkedésekre, a rendelkezésre álló szolgáltatásokra a panaszok és a megkülönböztetéssel kapcsolatos incidensek bejelentésére. Az oktatási anyagnak továbbá választ kell adnia a romák mindennapi kihívásaira a közösséggel való kapcsolatukkal kapcsolatban.
- ❖ Bizonyos területeken - általában a társadalmilag integráltabb területeken - vannak pozitív példaképek, ezek a példaképek általában görög roma férfiak és nők, akik képzettek, társadalmilag integráltak és gazdaságilag sikeresek.
Szükségletek: A készségfejlesztő tréning pozitív példaképeket is tartalmazhat
- ❖ A romák politikai részvételét célzó képzések során minden bizonnyal szükség lesz nyelvi támogatásra.
Szükségletek: Mediátorok alkalmazása a készségfejlesztő tréning során.
- ❖ Fontos lenne, hogy a romák politikai részvételéről szóló képzés foglalkozzon a nők, a fiatalok és különösen a gyermekek, mint a legkiszolgáltatottabb csoportok jogaival. A programoknak tartalmazniuk kellene a roma kulturális identitás elemeit, a mindennapi problémáik és problémáik, hogy vonzóak és motiválóak legyenek a képzésben résztvevők számára.



Szükségletek: A készségfejlesztő tréningbe be kell vonni a nőket, a fiatalokat és a gyermekek jogait, és a roma kulturális identitás elemeit is.

A romák közéletre és az aktív állampolgárságra neveléssel kapcsolatos programokban való részvételének akadályai Görögországban:

- A lakosság alacsony iskolázottsága és a minőségi oktatás hiánya. Az oktatás/képzések hiánya és a romák alapvető ismereteinek hiánya a közéletben és a politikai cselekvésben való részvételükkel kapcsolatban, valamint a lakosság tájékozatlansága a jogokról és a politikai részvétel fontosságáról.
- A közszférára és az állampolgári szerepvállalásra vonatkozó minőségi információk hiánya
- A foglalkoztatáshoz való korlátozott hozzáférés,
- Rossz életszínvonal (szegénység, depriváció)
- társadalmi rasszizmus, előítéletek és sztereotipikus vélekedések a nem romákról, valamint a görög romák ellátásában részt vevő intézményekről és közszolgáltatásokról, ami a romákkal szembeni bizalom és elvárások hiányához vezet az állami intézményekben és a helyi társadalomban.

3.4 Magyarország

A kutatási kérdőívek és a fókuszcsoporthoz együttes adataiból a következő hasznos következtetéseket vonhatjuk le a roma tanulók oktatással kapcsolatos szükségleteiről:

- ❖ Az alapvető magyar nyelvtudás (olvasás, írás, beszéd) elengedhetetlen a civil oktatási programokon és képzéseken való részvételhez.
Szükségletek: Az oktatási anyagok és a képzések nyelvezetének egyszerűnek kell lennie, és a célcsoport nyelvi képességeihez kell igazodnia.
- ❖ A romák többsége úgy véli, hogy a polgári képzési programban való részvétel segíteni fogja őket abban, hogy jobb állást/több munkalehetőséget találjanak.
Szükségletek: A készségfejlesztő tréningnek és a képzési anyagnak a foglalkoztatási lehetőségekre és az állampolgári szerepvállalásra is ki kell terjednie.
- ❖ A legtöbb roma nem gondolja, hogy a digitális technológiák használata az oktatásban hozzáadott értéket jelentene a romák polgári szerepvállalási képzésének szintjéhez.
Szükségletek: A készségfejlesztő tréning új technológiákat és multimédiát használhat, de kizárhatja az informatikai ismeretekkel nem rendelkező romákat; a személyes képzések és a speciális roma mediátorok alkalmazása azonban megszüntethet néhány akadályt.
- ❖ Számos felnőtt romát zaklattak, elszigeteltek vagy sértegettek származásuk és roma kultúrájuk miatt. A romák azonban Magyarország és az EU részének érzik magukat a roma kultúra értékei és elemei, például a tánc, a kultúra és a művészetek révén, amelyek hozzájárulnak a magyarság teljességéhez, és erősítik az ország európai megítélését.



Szükségletek: Fontos lenne, hogy a készségfejlesztő tréning tartalmazza a roma kulturális identitás elemeit, és hogy a romák megértsék és átérezzék annak fontosságát nemzeti és uniós szinten.

- ❖ A roma társadalom tisztában van az olyan európai értékekkel, mint a demokrácia, a demokratikus jogok, az egyenlőségre való törekvés, az egyenlő bánásmód, a demokratikus elvek megteremtése és fenntartása. A mélyszegénységben élő romák azonban gyakran teljesen tehetetlenek, és nem tudják, vagy nem rendelkeznek elegendő forrással ahhoz, hogy érvényesítsék jogaikat.

Szükségletek: A készségfejlesztő tréning kiterjedhet az alapvető polgári jogokra az EU-ban, az uniós kultúrára és értékekre, a megkülönböztetés alapjaira és a megkülönböztetés elleni intézkedésekre, a panaszok benyújtására és a megkülönböztetéssel kapcsolatos incidensek bejelentésére rendelkezésre álló szolgáltatásokra. Az oktatási anyagnak továbbá választ kell adnia a romák mindennapi kihívásaira a közösséggel való kapcsolatukkal kapcsolatban.

- ❖ A hátrányos helyzetű csoportok általában nehezen tudják problémáikat szóban kifejezni,
- ❖ **Szükségletek: A készségfejlesztő tréningben jó lenne tapasztalati vagy szemléltető módszereket alkalmazni. Nagyon fontosnak tartják olyan szabadidős tevékenységek szervezését is, amelyekhez a résztvevők általában nem férnek hozzá, pl. kiállítások vagy színházlátogatások, és amelyek elmélyíthetik a képzések során szerzett ismereteket.**
- ❖ Vannak pozitív példaképek a magyarországi roma közösségekben, és a roma jogokat támogató civil szervezetek is a közösségek körül.

Szükségletek: A készségfejlesztő tréning pozitív példaképeket is tartalmazhat

- ❖ A programban részt vevőknek ismerniük kell a képzendő személyek közösségét.

Szükségletek: Mediátorok alkalmazása a kapacitásépítő képzések során.

A romák közéletben és az aktív állampolgárságra neveléssel kapcsolatos programokban való részvételének akadályai Magyarországon:

- A kompenzáció és az idő hiánya.
- A megélhetés nehézségei és a megélhetésről való gondoskodás sürgős szükségessége.
- Az állampolgári nevelés terén a civil szervezetek által a finanszírozási korlátok miatt nem szerveznek rendszerszintű programokat, különösen a roma célcsoportok számára, és még ha szerveznek is ilyeneket, a résztvevők nem kapnak időpótlékot.
- Az állampolgári részvétellel foglalkozó oktatók rendszerszintű képzési programjainak hiánya.
- Az állampolgári nevelés nem szerepel a 2030-ig szóló nemzeti romaintegrációs stratégiában.
- Az állami tantervbe nem építettek be részvételi állampolgári nevelési foglalkozásokat.



3.5 Észak-Macedónia

A kutatási kérdőívek és a fókuszcsoportok együttes adataiból a következő hasznos következtetéseket vonhatjuk le a roma tanulók oktatással kapcsolatos szükségleteiről:

- ❖ Észak-Macedónia hivatalos nyelvén alapszintű nyelvtudás (olvasás, írás, szóbeli társalgás) szükséges az állampolgári oktatási programokon és képzéseken való részvételhez.
Szükségletek: Az oktatási anyagok és a képzések nyelvezetének egyszerűnek kell lennie, és a célcsoport nyelvi képességeihez kell igazodnia.
- ❖ A romák többsége úgy véli, hogy a polgári képzési programban való részvétel segít leküzdeni a romákkal kapcsolatos sztereotípiákat, bekapcsolódni a helyi politikába, szélesíteni perspektívájukat és világnézetüket, megismerni jogaikat és az európai kultúrát, jobb munkalehetőségekhez jutni, és növelni a közösségben a szociális kérdésekkel kapcsolatos tudatosságot.
Szükségletek: A készségfejlesztő képzésnek és a képzési anyagnak a sztereotípiák elleni küzdelemre, a helyi szintű közéleti szerepvállalásra, az állampolgári és uniós jogokra, az uniós kultúrára és a foglalkoztatási lehetőségekre is összpontosítania kell.
Szükségletek: A készségfejlesztő képzés magában foglalhatná az egyesületek/szervezetek kialakításához szükséges alapvető kompetenciákat, valamint a roma közösség problémáinak a polgári részvétel modelljeként való képviselésére irányuló megfelelő képzéseket, műhelymunkákat.
Szükségletek: Fontos lenne, hogy a készségfejlesztő képzések a roma kulturális identitás elemeit is tartalmazzák, és foglalkozzanak a mindennapi problémáikkal/problémáikkal, hogy felkeltsék az érdeklődést és mozgósítsák a célcsoport részvételét.
Szükségletek: A közösség számára elérhetővé kell tenni a megfelelő eszközöket, hogy tudják, hol található meg a megoldást a felmerülő problémákra.
- ❖ A legtöbb roma úgy gondolja, hogy a digitális technológiák használata az oktatásban növeli a romák polgári szerepvállalási képzésének szintjét.
Szükségletek: A készségfejlesztő képzés új technológiákat és multimédiát használhat, de így kizárhatja az informatikai ismeretekkel nem rendelkező romákat; a személyes képzések és a mediátorok alkalmazása azonban megszüntethet néhány akadályt.
- ❖ Az észak-macedóniai roma közösségekben vannak pozitív példaképek.
Szükségletek: A készségfejlesztő képzés pozitív példaképeket is tartalmazhat
Szükségletek: A készségfejlesztő képzésnek kiterjedhet az alapvető polgári jogokra az EU-ban, az uniós kultúrára és értékekre, a megkülönböztetés alapjaira és a megkülönböztetés elleni intézkedésekre, a rendelkezésre álló szolgáltatásokra a panaszok és a megkülönböztetéssel kapcsolatos incidensek bejelentésére. Az oktatási anyagnak továbbá választ kell adnia a romák mindennapi kihívásaira a többségi társadalommal való kapcsolatukkal kapcsolatban.
- ❖ A programban részt vevőknek ismerniük kell a képzendő emberek közösségét.
Szükségletek: Mediátorok alkalmazása a kapacitásépítő képzések során.



A romák közéletben és az aktív állampolgári neveléssel kapcsolatos programokban való részvételének akadályai Észak-Macedóniában:

- A lakosság képzettségének hiánya,
- A roma népesség tehetetlensége, az érdeklődés és a motiváció hiánya,
- A nyelvi hiányosságok és a nyelvi akadályok, amelyekkel a roma emberek az alacsony iskolázottság miatt szembesülnek,
- Az állammal és a hivatalos szervekkel szembeni bizalmatlanságuk,
- Az intézmények diszkriminatív politikája,
- A roma egyének alacsony önbizalma
- Szegénység
- Az intézményekhez való hozzáférés hiánya
- A helyi és nemzeti szintű intézményekkel való együttműködés hiánya.

3.6 A közös oktatásügyi szükségletek listája

A fent említett képzési igények és az egyes országok nemzeti jelentésében a célcsoportra vonatkozóan rögzített sajátosságok alapján a készségfejlesztő tréningek tekintetében nagyjából a következőket foglalhatjuk össze:

- Az oktatási anyagok és a képzések nyelvezetének egyszerűnek kell lennie, és a célcsoport nyelvi képességeihez kell igazodnia. A képzések valamennyi résztvevőjének legalább alapszintű ismeretekkel (olvasás, írás, szóbeli készségek) kell rendelkeznie a lakóhelye szerinti ország hivatalos nemzeti nyelvében.
- A készségfejlesztő tréningnek és a képzési anyagnak többek között a következő témakörökre kell összpontosítania: foglalkoztatási lehetőségek és közéleti szerepvállalás helyi szinten, a sztereotípiák megtörése, polgári és uniós jogok, uniós kultúra és értékek, a megkülönböztetés alapjai és a megkülönböztetés elleni intézkedések, a rendelkezésre álló szolgáltatások a panaszok és a megkülönböztetéssel kapcsolatos incidensek bejelentésére.
- A készségfejlesztő tréningek oktatási anyagának választ kell adnia a romák mindennapi kihívásaira a roma kultúra és az egyedi kulturális identitás tiszteletben tartásával a közösséggel való kapcsolatukkal kapcsolatban.



- A készségfejlesztő tréningek használhatnak új technológiákat. A személyes képzés és a mediátorok alkalmazása segíthet az oktatási akadályok elhárításában.
- A készségfejlesztő tréningekben jó lenne tapasztalati vagy leíró módszereket alkalmazni, és tanulmányi látogatásokat ösztönözni olyan helyekre, ahová a romák általában nem jutnak el könnyen (történelmi és politikai múzeumok, művészeti galériák, kulturális központok, parlamenti épületek).
- A készségfejlesztő tréningek pozitív példaképeket is tartalmazhatnak.
- A készségfejlesztő tréningnek magában kell foglalnia a mediátorok bevonását a személyes képzésekbe.
- A nők, a fiatalok és a gyermekek jogainak bevonása a készségfejlesztő tréningekbe, mivel a célcsoporton belül kiszolgáltatott és alulreprezentált csoportok.

4. Javaslatok a roma közösségek állampolgári oktatásának célkitűzéseire

A nemzeti jelentésekből származó, a célcsoport sajátosságaira és szükségleteire vonatkozó adatok alapján, és az egyes résztvevő országok célcsoportjának sajátos jellemzői és helyzete alapján a következőket javasoljuk a romák civil oktatásával kapcsolatban:

Tudás	Készségek	Attitűdök
A résztvevők képesek lesznek elmagyarázni és leírni, melyek az alapvető (emberi és politikai) jogaik saját országuk és az EU polgáraiként, és képesek lesznek ezeket a jogokat a foglalkoztatással és annak lehetőségeivel összefüggésbe hozni.	A résztvevők képesek lesznek megkülönböztetni és elemezni az országuk és az EU polgáraiként őket megillető alapvető jogokat, és azonosítani azokat a jogokat, amelyek a foglalkoztatásukat is védik.	A résztvevők képesek lesznek értékelni a jogukat, és új szemmel látják majd azok védelmét és fontosságát a mindennapi életükben.
A résztvevők képesek lesznek alapvető szinten leírni és elmagyarázni, hogy mikor sérülnek az lakhelyük szerinti állampolgári és az EU	A résztvevők képesek lesznek megérteni és azonosítani a mindennapi életükben a jogaik megsértését, és követni az alapvető utasításokat a	A résztvevőkben nőni fog a jogsérelmeikkel kapcsolatos tudatosság, a jogsérelmek mélyebb megértésére és a jogsérelmek bejelentésének



<p>állampolgársági alapvető jogaik (beleértve a nők és a gyermekek jogait) a mindennapi életükben, és mit tehetnek ilyen esetben.</p>	<p>panasztételhez és a jogsértés bejelentéséhez az illetékes szolgálatoknál, intézményeknél és szerveknél.</p>	<p>hivatalos eszközeinek megismerésére.</p>
<p>A résztvevők képesek lesznek saját szavaikkal leírni és elmagyarázni, hogy mit jelent a diszkrimináció a mindennapi életükben, és mi az, ami a diszkrimináció elleni küzdelem alapszintjén elérhető eszköz az országukban és az EU-ban (keretrendszerek és panaszmechanizmusok).</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek alapvető szinten megkülönböztetni a mindennapi életükben őket hátrányosan megkülönböztető tényezőket, és képesek lesznek követni az alapvető utasításokat a diszkriminációval kapcsolatos panaszok benyújtására az illetékes szolgálatoknál és hatóságoknál.</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek a diszkriminációval kapcsolatos tudatosság növelésére, hogy mélyebb szinten megértsék a diszkriminációval szemben jogilag és intézményesen nyújtott védelmet, és értékelni tudják a jogok megsértése esetén fellépő panaszok bejelentésének és érvényesítésének hivatalos eszközeit.</p>
<p>A résztvevők képesek lesznek azonosítani, elmagyarázni és saját szavaikkal leírni annak az országnak az alapvető kormányzati rendszerét, amelyben élnek (politikai struktúra, képviseleti rendszer, a hatalmi ágak szétválasztása, ki gyakorolja a törvényhozó, végrehajtó és bírói hatalmat az adott országban).</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek megnevezni az ország kormányzati rendszerét és annak néhány fő jellemzőjét, megkülönböztetni és összehasonlítani a hatalmi ágakat, valamint kategorizálni az egyes hatalmi ágakhoz tartozó állami intézményeket.</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek értékelni és felfedezni az ország politikai működését mélyebb szinten, azt, hogy ez hogyan befolyásolja mindennapi életüket, valamint a roma emberek részvételének és demokratikus képviseletének fontosságát, és tudatosítani a politikai képviselet kérdéseit.</p>
<p>A résztvevők képesek lesznek leírni és egyszerű kifejezésekkel elmagyarázni, hogy milyen sztereotípiák jelennek meg a mindennapi életükben, és milyen típusú sztereotípiák léteznek.</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek sztereotípiákat azonosítani, megkülönböztetni azok típusait, és egyszerű kifejezésekkel elemezni, hogyan hatnak rájuk a mindennapi életükben.</p>	<p>A résztvevők érzékennyé válnak a sztereotípiák elleni küzdelem kérdéseire, és megértik azoknak fontosságát.</p>
<p>A résztvevők képesek lesznek saját szavaikkal elmagyarázni és leírni a választásokkal kapcsolatos alapvető</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek megérteni és megkülönböztetni az egyes választások típusait, ezek különbségeit és okait,</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek értékelni a választások megtartásának fontosságát, valamint a részvétel és a</p>



<p>kérdéseket: mik azok a választások és miért tartják őket (mi a szignifikanciájuk), a választások típusai (országos és/vagy szövetségi, regionális-önkormányzati, európai parlamenti választások), amelyek az adott országban léteznek, a köztük lévő különbségek, valamint a választási folyamatban való részvétel alapvető követelményei.</p>	<p>valamint követni az alapvető utasításokat arra vonatkozóan, hogy hogyan kell összegyűjteni a szükséges dokumentumokat és papírokat, és hogyan kell feliratkozni a választási listákra és névjegyzékekre a választójog gyakorlása érdekében.</p>	<p>képviselő gyakorlatának értékét.</p>
<p>A résztvevők képesek lesznek saját szavaikkal leírni azokat a problémákat és kihívásokat, amelyekkel ők és roma közösségük helyi szinten szembesülnek, és képesek lesznek okokat azonosítani és megoldásokat javasolni ezekre.</p>	<p>A résztvevők megvitathatják egymás között és a területükön működő roma mediátorokkal, hogy milyen problémákkal és kihívásokkal szembesülnek helyi szinten a mindennapi életükben, és összeállíthatják a problémák és kihívások listáját, valamint cselekvési és megoldási javaslatokat tehetnek.</p>	<p>A résztvevők közösen fogják felhívni a figyelmet a közösségükben felmerülő problémákra és kihívásokra, és értékelné fogják a közösségük erejét, a párbeszéd folyamatát, a kritikai reflexiót és a helyi szinten a közösségükben felmerülő problémákra vonatkozó javaslatokat.</p>
<p>A résztvevők képesek lesznek saját szavaikkal leírni, hogyan tudnak hivatalos eszközökkel beavatkozni vagy helyi szinten felszólalni, részt venni problémáik kezelésében.</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek egyszerű utasításokat követve részt venni a helyi szintű hivatalos folyamatokban (meghallgatások, petíciók, polgári csoportosulások, találkozók intézményekkel, érdekelt felekkel és hatóságokkal), hogy felszólaljanak az őket érintő problémák ügyében.</p>	<p>A résztvevők értékelné fogják a helyi folyamatokban való részvételt, hogy elmondhassák problémáikat és megoldásaikat a felelős kormányzati és nem kormányzati aktoroknak és képviselőknek.</p>
<p>A résztvevők képesek lesznek saját szavaikkal leírni az EU alapértékeit és alapelveit.</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek azonosítani a roma közösségek értékével közös uniós értékeket és elveket, amelyek közvetlenül</p>	<p>A résztvevők képesek lesznek értékelné és új perspektívából látni az EU alapját képező értékeket és elveket.</p>



	érintik őket mindennapi életükben.	
A résztvevők képesek lesznek saját szavaikkal leírni a roma emberek politikai részvételének és integrációjának jó gyakorlatait országukban.	A résztvevők képesek lesznek azonosítani és javasolni a romák politikai részvételére és integrációjára vonatkozó bevált gyakorlatokat.	A résztvevők képesek lesznek tudatosítani és értékelni a roma politikai oktatás és befogadás jó gyakorlatait.

5. Lista a roma polgári szerepvállalás bevált gyakorlatairól

1. sz.

A bevált gyakorlat neve:	A romák társadalmi integrációját elősegítő nemzeti politikai irányelvek vizsgálata
Ország:	Bécs, Ausztria
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	A tanulmányt Marcel Fink (Anna Pultarral együttműködve), a Bécsi Egyetem munkatársa készítette azzal a céllal, hogy ne csak áttekintést adjon a romák helyzetéről Ausztriában, nevezetesen a társadalmi helyzetükről, a földrajzi eloszlásukról, a romákkal kapcsolatos adathiányról és a hátrányos megkülönböztetés jellegéről, hanem a meglévő szakpolitikai és kormányzati irányvonalakat is értékelje. Ez utóbbi különösen a nemzet szakpolitikáira, az osztrák nemzeti reformprogramra, a romák által tapasztalt szegénységre/társadalmi kirekesztésre, valamint a meglévő politikai irányok és programok főbb erősségeire és gyengeségeire összpontosít a romák integrációjának előmozdítása szempontjából. Ausztriában a romák és szintik egy apró, de sokszínű etnikai kisebbséget alkotnak. Egyes problémák közősek e csoportok számára, míg más esetekben egyedi kihívásokkal küzdenek. Ugyanakkor úgy tűnik, hogy az életkörülmények jelentősen eltérnek a különböző csoportokon belül.
Trendek és a bevált gyakorlatokból származó potenciális előnyök	A kutatásból származó információk felhasználásával könnyebb lenne e-térképet készíteni a roma kisebbségek számára. A projekt a roma embereket érintő szakpolitikák struktúrájáról is tartalmaz információkat, amelyek megfelelnek a projekt célcsoportjainak. Emellett a kutatási dokumentum minden olyan részletes adatot tartalmaz, amely hasznos lehet például a terepkutatás szakaszában, majd az e-térkép kísérleti szakaszában is.



(legfeljebb 250 szó)	A legfontosabb kihívások is szerepelnek a dokumentumban, ami azt jelenti, hogy a már meglévő információk képet adhatnak arról, hogy a roma közösségeknek jelenleg mivel kell szembenéznük az oktatás, a lakhatás, az egészségügy és általában a mindennapi élet terén. Csak mindezen szempontok révén lehet a roma embereknek nagyobb állampolgári és társadalmi szerepvállalásuk. A helyzet javításához azonosítanunk kell a kihívásokat, és amellett, hogy terepkutatást végzünk a roma társadalom jelenlegi problémáinak feltárására, a dokumentumot a jövőbeli tevékenységek alapjául is használhatjuk.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatokat felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>Ezt a kutatási dokumentumot a projekt keretében a legjobban úgy lehet felhasználni, hogy minden szükséges és létfontosságú információt összegyűjtünk, hogy a projekt teljes mértékben választ adhasson a roma kisebbségek igényeire.</p> <p>A munkában megadott információk felhasználhatók az e-térképen is, beleértve az általunk készített videókat vagy kvízeket/rejtvényeket is.</p> <p>A kutatási dokumentumban említett szakpolitikák példaként szolgálnak a szakpolitikai ajánlásokhoz.</p>
Weboldal link:	-
További információ:	Összességében ez a dokumentum számos olyan strukturális és konkrét kérdést és akadályt azonosít, amelyekkel Ausztria nemzeti romaintegrációs politikájának foglalkoznia kell. Ahhoz, hogy ez a terv sikeres legyen, több pillérre kell kiterjednie, a szakpolitikai területek széles körét kell kezelnie, és számos eszközt és megközelítést kell alkalmaznia a végrehajtása során. Egyértelmű, hogy egy ilyen tervben a különböző szereplők széles körének kellene részt vennie, de az is döntő fontosságúnak tűnik, hogy maguk a romák is nagymértékben "magukénak" érezzék a különböző alkalmazott eszközöket. A dokumentum végén található ajánlások részletesebben foglalkoznak ezekkel az aggályokkal.

No2.

A bevált gyakorlat neve:	"SENSIRO" project
Ország:	Ausztria
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	Ausztria kötelezettséget vállalt a romák és romnják társadalmi befogadására vonatkozó európai stratégia végrehajtására. A SENSIRO egy olyan projekt, amely függetlenül értékeli az ebből eredő nemzeti stratégiát, amelyet 2011-ben fogadtak el, és amelynek folytatásáról nemrég döntöttek.



	<p>A tanulmány célja, hogy kiderítse, milyen következményekkel jártak a romák, romnák megerősítését és szerepvállalását célzó nemzeti stratégia keretében hozott intézkedések Ausztriában. A tanulmányt a Bécsi Egyetem Szociológiai Intézete végzi a célcsoportokkal együttműködve. A tanulmány során összegyűjtött tapasztalataik és nézeteik képezik a stratégia értékelésének és továbbfejlesztésének alapját.</p> <p>A projekt többek között a (civil társadalmi) kulcsszereplők és a stratégia végrehajtásáért felelős és azzal megbízott személyek átfogó felméréséből áll. Ezen kívül egy nagyszabású kérdőíves felmérést terveznek a célcsoportok tagjai körében Ausztria-szerte. A projektben való részvételre különböző lehetőségek állnak rendelkezésre: egyrészt a kérdőíves felméréshez szükséges interjúk készítésével vagy adásával, másrészt workshopokon és rendezvényeken való részvétellel, valamint ehhez kapcsolódóan javaslatokkal és visszajelzésekkel, amelyekkel biztosítható a projekt folyamatos megvitatása és továbbfejlesztése.</p>
Trendek és bevált gyakorlatokból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	<p>A "SENSIRO" stratégiai relevánsnak tűnnek a projektünkben. Az összes dokumentum megtalálható ezen a linken keresztül: https://sensiro.univie.ac.at/strategie/links-und-dokumente/</p> <p>A projekt célja összefonódik a miénkkel: a roma kisebbségek megerősítése és a roma integráció elősegítése.</p> <p>A projekt már túl van az értékelési fázison, külön kiemelendők a roma származású emberekkel készített interjúk, amelyek további információkat szolgáltathatnak a "Restore" projekt számára.</p>
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>A "SENSIRO" projekt segítségével összegyűjtött alapvető információkat tartalmazó linkek hozzáférést biztosítanak olyan dokumentumokhoz, amelyek számos, a roma társadalmat érintő stratégia jelenlegi helyzetével kapcsolatos témát és a roma integrációval kapcsolatos stratégiai irányvonalat tartalmaznak.</p> <p>A megvalósításra irányuló stratégiák segítik a végrehajtási folyamatokat. A mi esetünkben az összegyűjtött anyagok e-oktatási platformokon keresztül történő megvalósítását, vagy a társadalmi integrációt elősegítő szakpolitikák létrehozását, majd ezek működésének előmozdítását.</p>
Weboldal link:	https://www.romano-centro.org/about/113-ausstellung-millionaires-of-time-2
További információ:	<p>Folyamatosan frissül.</p> <p>Az összes új információ itt található: https://sensiro.univie.ac.at/evaluierung/aktuelles/</p>

No3.



A bevált gyakorlat neve:	Női tanácsadás a Romano Centroban
Ország:	Ausztria
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	Az Ausztriában élő sok roma/romnja és szinti/szintize szociálisan nehéz helyzete miatt a Romano Centro a kulturális és oktatási munka mellett már az 1990-es évek elején elkezdett szociális és jogi tanácsadást is nyújtani. Az évek során világossá vált, hogy a férfiak és a nők különböző, részben nemspecifikus kihívásokkal szembesülnek. A kifejezetten a nők és lányok problémáival foglalkozó tanácsadás iránti igény kielégítése érdekében a Romano Centro 2013 szeptemberében az élet- és szociális tanácsadással egy speciális, nőknek szóló programot hozott létre.
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	<p>A roma nőket a következő ügyekben tanácsokkal látják el:</p> <ul style="list-style-type: none">• Migráció/bevándorlás• Család, partnerség, sexualitás• Kapcsolatok• Identitás• Erőszak• Társadalmi és gazdasági válságok• Egészség• Oktatás• Munka <p>Ez a bevált gyakorlat a tájékoztató portálon is megjelenhet.</p>
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>Ez tökéletes példája a roma nők helyzetének támogatására és tanult eszközök általi megerősítésére. Ismerniük kell a jogukat, és a tanácsadás a legjobb módja annak, hogy egyénileg tájékoztassuk őket, és segítsük őket olyan ügyekben, amelyek elsősorban a társadalmi értelemben vet jobb élethez szükségesek.</p> <p>Felvehetjük ezt is a roma emberek számára készült a lehetséges útmutatásaink közé, hogy jól informáltak legyenek arról, hogy van lehetőségük egyéni segítséget kapni egy szakembertől.</p> <p>Ez elősegíti mind integrációjukat, mind pedig annak megértését, hogyan működik a demokrácia a mindennapi életben.</p>
Weboldal link:	https://www.romano-centro.org/frauenberatung



További információ:	A személyes és telefonos tanácsadást névtelenül és ingyenesen nyújtja egy képzett szociális munkás. A tanácsadás német, BKS (szerb, bosnyák, horvát) nyelven is elérhető.
----------------------------	---

No4.

A bevált gyakorlat neve:	"A roma kisebbségek ciklusainak nyomon követése" című kutatás
Ország:	Ausztria, Magyarország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A nemzeti romaintegrációs stratégiák első monitoringciklusa (2017) a sikeres végrehajtás legfontosabb strukturális előfeltételeit vizsgálta, beleértve a megkülönböztetés- és cigányellenesség elleni küzdelmet, az kormányzást és az általános szakpolitikai keretrendszereket (beleértve a romák részvételét, a koordinációs struktúrákat és az európai strukturális és beruházási alapok felhasználását) a legnagyobb roma közösségekkel rendelkező országok (Bulgária, Cseh Köztársaság, Magyarország, romák) esetében.</p> <p>A második monitoringciklus (2018) jelentései az oktatásra, a foglalkoztatásra, az egészségügyre és a lakhatásra összpontosítanak, mint kulcsfontosságú szakpolitikai témákra.</p> <p>A harmadik monitoringciklus (2019/2020) jelentései a romákat érintő integrációs politika hiányosságaira összpontosít. A roma integrációt akadályozó, de a tagállamok által még nem megfelelően feltárt vagy kezelt kérdések példák az ilyen vakfoltokra.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	<p>Mivel a jelentés nagy hangsúlyt fektet a roma integrációs politika problémáira és hiányosságaira, nagyon hasznos lehet ezeknek a monitoring kutatási dokumentumoknak a felhasználása a "Restore" projekt keretében felmerülő problémák azonosítására.</p> <p>Javasoljuk, hogy kifejezetten a második monitoringciklus jelentésére összpontosítson, mivel az megfelel a projekt igényeinek.</p>
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>A honlapon a kutatásban részt vevő országok, (köztük Ausztria) számára mind a három monitoringcikluson belül külön egységek találhatóak.</p> <p>E dokumentumhoz megvizsgálták az NRIS-ről és a roma integrációs politikáról rendelkezésre álló nyilvános forrásokat. Ezen túlmenően a dokumentum megvizsgálja és bemutatja a négy szakpolitikai területre - foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy és oktatás - vonatkozó fontos meglévő statisztikákat. A civil társadalom nézőpontját a kiadványok, az NRIS-folyamat dokumentációja, a civil társadalom képviselőivel készített interjúk és a Romano Centro hosszú távú tapasztalatai fejezik ki. A rendelkezésre álló információk felhasználhatók és beépíthetők</p>



	az e-térképbe, amely útmutatást ad a roma kisebbségeknek, és megkönnyíti számukra a társadalomba való jobb beilleszkedést.
Weboldal link:	https://cps.ceu.edu/roma-civil-monitor-reports
További információ:	Az RCM-jelentések egy, az Európai Bizottság által finanszírozott kutatási kezdeményezés részét képezik, amely 2017-ben indult azzal a céllal, hogy a roma civil társadalom nagyobb mértékben vegyen részt a roma integrációs politikák nyomon követésében az EU-ban. A civil társadalmi monitoringnak az a további előnye, hogy a roma nők és férfiak valós tapasztalataira támaszkodik, és független véleményüket képviseli.

No5.

A bevált gyakorlat neve:	A romák bécsi integrációjának és diverzitásának nyomon követése
Ország:	Ausztria
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>Bécs városa már több éve általános, integrációorientált diverzitáspolitikát folytat, amely Bécs lakosságának sokszínűségét előnynek tekinti, anélkül, hogy alábecsülne az ezzel járó kihívásokat. Számos intézkedést hajt végre, minden egyes esetben mérlegelve, hogy magának a városvezetésnek van-e szüksége változásra és fejlődésre, és felteszi a kérdést, hogy a városvezetés által biztosított létesítmények és szolgáltatások származástól függetlenül minden bécsi polgár számára egyformán hozzáférhetőek, megfelelőek és az egyéni igényekhez igazodnak-e, illetve mennyiben kell azokat a migrációs háttérrel rendelkezők igényeihez, életéhez és társadalmi helyzetéhez igazítani (integrációorientált sokszínűségkezelési stratégia). Ez magában foglalja a diszkriminációmentesség célkitűzését is. Az új stratégiához szükséges feladatmegosztást 2004-ben határozták meg és hozták létre a szükséges struktúrákat. A sokféleség kezelése olyan átfogó feladat, amely valamennyi szervezeti egységet, részleget és osztályt érinti. Létrehoztak azonban egy erre a feladatra szakosodott osztályt (17. Városi Osztály, Integráció és Sokszínűség), amely mellett, hogy szakértői központként ellátja az integrációs feladatokat, támogatja a Városi Tanácsot e terület továbbfejlesztésében is. Az elmúlt években hatalmas erőfeszítéseket tettek egy diverzitásorientáltabb közigazgatás kialakítására.</p> <p>A korábbi években különösen a következő prioritásokat határozták meg:</p> <ul style="list-style-type: none">● StartWien bevándorló coaching projekt● A bécsi integráció és sokszínűség nyomon követése● Diverzitásmenedzsment a bécsi városi tanácsnál



Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	A prioritás a roma emberek teljes körű integrációja volt a munkaerőpiacon, az oktatási rendszeren és az egészségügyi ellátáson keresztül, ami elősegíti a romák társadalmi szerepvállalását is. Az is fontos, hogy ez az integrációs politika segíti a romákat abban, hogy megismerjék jogukat, ami fundamentális alapot jelent az integrációhoz, különösen a mindennapi életben.
Hogyan lehetne ezt a bevált módszert felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	A bécsi romaintegrációs politikáról szóló dokumentum elolvasása segít megérteni, hogyan lehet azt a projektünk során megvalósítani. Nagyon fontos, hogy tisztában legyünk azzal, hogy mit tettünk már meg és mit nem, hogy tudjuk, hol folytassuk, vagy hol kezdjük el a változásokat a politikai irányokban, szakpolitikákban.
Weboldal link:	https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/roma_austria_strategy_en.pdf
További információ:	Ezen a dokumentumon keresztül Ausztria átfogó képet ad a romák integrációját célzó jelenlegi összehangolt intézkedéscsomagokról. A dokumentum a szövetségi és tartományi hatóságok, a roma etnikai közösségek tanácsadó testülete [Volksgruppenbeirat für die Volksgruppe der Roma], valamint az osztrák roma érdekek előmozdításával foglalkozó számtalan osztrák egyesület képviselői közreműködésével készült.

No6.

A bevált gyakorlat neve:	Információs központ a vilmsburgi szintik és romák számára
Ország:	Németország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	A "Wilhelmsburgi Szintik és Romák Információs Központja" a szinti és roma kisebbséghez tartozó nőknek és férfiaknak nyújt segítséget a szakmai perspektívák kialakításában, különös tekintettel az önfoglalkoztatásra. Azok a résztvevők, akik sikeresen elvégzik a képzési modulokat, képesek bizonyos munkatevékenységeket végezni (pl. a bevált gyakorlatok a motoros fűrészek használatakor vagy az azbeszttel való munkavégzéskor). A nők az önfoglalkoztatáshoz vezető első lépésként egy varrodában dolgoznak. Ezen kívül a kapcsolattartó központ segít az ügyfeleknek a legkülönbözőbb problémák megoldásában. A



	<p>projekt tevékenységei közé tartozik a fiatalok iskolai és szakképzési tanácsadása, ezzel támogatva az Ifjúsági Foglalkoztatási Ügynökség munkáját.</p>
<p>Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök</p> <p>(legfeljebb 250 szó)</p>	<p>A cél a tartósan munkanélküli szintik és romák, különösen a fiatalok munkaerő-piaci integrációja. A projekt tanácsokat ad a problémák kezeléséhez, valamint a személyes készségek és szakmai perspektívák fejlesztéséhez.</p> <p>A roma nőket képzik, hogy növeljék képzettségüket és önfoglalkoztatottá váljanak. Másrészt gyakorlati készségfejlesztésbe is bevonták őket, mint például a varrás.</p>
<p>Hogyan lehetne ezt bevált gyakorlat felhasználni/átadni</p> <p>(legfeljebb 250 szó)</p>	<p>Ez jó példa a "Az uniós források lehető leghatékonyabb felhasználására a roma emberek érdekében" elnevezésű elképzelésen belül, mivel konkrét eredményeket hoz. Hamburg város operatív tervét összehangolták a finanszírozási prioritásokkal. Ez az EU összes tagállamában alkalmazható.</p> <p>A projektet az Európai Szociális Alap finanszírozza Hamburgban. A 2014-2020-as finanszírozási időszakban Hamburg mintegy 78 millió eurót kapott az ESZA-tól. Ezt az összeget Hamburg Szabad és Hansági Város ugyanekkorra összeggel egészíti ki, összesen több mint 150 millió euróra, amelyből különböző projekteket finanszíroznak.</p> <p>Hamburg a 2014-2020-as finanszírozási időszakban az ESZA-val a következő célokat követi:</p> <ul style="list-style-type: none">- A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.- A társadalmi befogadás előmozdítása, valamint a szegénység és a diszkrimináció elleni küzdelem- Befektetés az oktatásba, a képzésbe és a szakképzésbe a készségek és az egész életen át tartó tanulás érdekében. <p>Mindenekelőtt az iskolából a munkába való átmenetben lévő fiatalok, az álláskeresők, a tartósan munkanélküliek, a munka és a család összeegyeztetésében részt vevő nők és férfiak, a fogyatékkal élők, a migrációs háttérrel rendelkezők, a menekültek és a nehéz körülmények között élő emberek részesülnek az ajánlatokból. Az ESZA fő célja a munkába való beilleszkedés elősegítése.</p>



Weboldal link:	https://www.esf-hamburg.de/foerderperiode-2014-2020/projekte/esf-projects-english/9877376/qualifizierungen-und-berufliche-einstiege-fuer-sinti-und-roma-en/
További információ:	A "Képesítések és pályakezdés a szintik és romák számára" című tanácsadási időpontok jelenleg korlátozottak. A tanácsadás hétfőtől szerdáig 11 órától 14 óráig telefonon történik. Ezen időpontokon kívül is lehet időpontot egyeztetni.

No7.

A bevált gyakorlat neve:	Német Szintik és Romák Dokumentációs és Kulturális Központja
Ország:	Németország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>Dokumentációs és Kulturális Központ jelenlegi formájában és működési módjában a több mint 45 éves sikeres polgárjogi munka eredményeként jött létre. Kisebbségünk számos tagja küzdött a háború utáni Németországban állampolgári jogaik elismeréséért és a szintik és romák ellen elkövetett náci bűnökért. Ez az elkötelezettség komoly kihívást jelentett a fiatal Szövetségi Köztársaság számára, és végül hozzájárult a demokrácia és az alkotmányosság megszilárdításához Németországban.</p> <p>A múlt vizsgálata része a saját történelmünk és identitásunk társadalmi megértési folyamatának. A németországi és európai szintik és romák kultúrájának és történelmének dokumentálásával és közvetítésével társadalmunk kulturális pluralitását mutatjuk be, és elősegítjük a különböző életformák iránti nyitottságot. Bátorítjuk a kritikus gondolkodást és vitát, és ezáltal erősítjük a demokráciánkban való felelős részvétel tudatát.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	<p>A Dokumentációs és Kulturális Központban tett látogatás lehetőséget nyújt a szintik és romák történelmének és jelenének megismerésére, és lehetővé teszi e kisebbség náci korszakban történt üldöztetésének vizsgálatát.</p> <p>Ezen kívül kínálunk:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tárlatvezetések állandó kiállításunkon• Műhelytalálkozók és szemináriumok az emlékművelődésről



	<ul style="list-style-type: none">• Tanulmányi és projektnapok a szintik és romák történelméről és üldöztetéséről, valamint a romaellenességről (gyakornoki vagy továbbképzési program keretében is lehetséges).• Tanácsadás és támogatás prezentációk, félévközi dolgozatok, iskolai teljesítmények (német: GFS) és szemináriumi kurzusok egyenértékű értékeléséhez.• A Heidelbergi kortárs történelmi városok felfedezésének közvetítése• Pedagógus-továbbképzések és szakkonferenciák tervezése és lebonyolítása (iskolákban is)• Iskolai és egyetemi szakdolgozatok ellenőrzése• Témaszpecifikus vitapartnerek és szakértő előadók közvetítése• Emlékhelyi kirándulások szervezése és kísérése (pl. Natzweiler és Auschwitz)• Előadások a szintik és romák történelméről és kultúrájáról
<p>Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni</p> <p>(legfeljebb 250 szó)</p>	<p>A három pilléren nyugvó oktatási portál Oktatni - Találkozni - Változtatni egyesíti és összekapcsolja a Dokumentációs és Kulturális Központ régi és új online kínálatát. Folyamatban lévő oktatási és információs platformnak tekinti magát. A jövőben itt lesz elérhető az emlékhelyek javított összefoglalója, valamint egy országos szintű átfogó ismertető a szintik és romák történelméről és a romaellenességgel való szembenézésről szóló ismeretterjesztő.</p> <p>A Dokumentációs és Kulturális Központ egy oktatási központ, amely különböző típusú kiállításokat, kulturális rendezvényeket, workshopokat stb. kínál. Diákok, tanárok és érdekeltek számára szervezett oktatási túrákat szerveznek. Ezek a csoportok egész Németországból és a régióból látogatják a Központot.</p> <p>Európa-szerte szükség van ilyen kulturális és oktatási központokra, ahol az emberek és érdekelt felek a roma kultúráról és történelemről tanulhatnak.</p>
<p>Weboldal link:</p>	<p>https://dokuzentrum.sintiundroma.de</p>
<p>További információ:</p>	<p>1997 márciusa óta a Heidelbergi Német Szintik és Romák Dokumentációs és Kulturális Központja ad otthont az első állandó kiállításnak, amely e kisebbség náci népiirtását dokumentálja. Három szinten és közel 700 négyzetméteren követhető nyomon a náci korszakban a szintik és romák üldözésének története: a Német Birodalomban a fokozatos</p>



kirekesztéstől és jogfosztástól a nácik által megszállt Európában a szisztematikus megsemmisítésig.

No8.

A bevált gyakorlat neve:	A Szövetségi Polgári Nevelési Ügynökség megelőzi és leküzdöi a romaellenességet.
Ország:	Németország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A szövetségi kormány a romaellenesség megelőzésében és leküzdésében alapvető fontosságúnak tartja az állampolgári nevelést. Szövetségi szinten a Szövetségi Polgári Nevelési Ügynökség (Bundeszentrale für politische Bildung, BpB) mindig is számos különböző intézkedést hozott a csoportközponú ellenségeskedés kapcsolatban. A romaellenesség kezelése ebben kulcsszerepet játszik, és a Szövetségi Ügynökség továbbra is nagy figyelmet fordít erre a kérdésre.</p> <p>Példaként említést érdemelnek a civil szervezeteknek a modellprojektek finanszírozásának részeként kifizetett támogatások, mint például a Német Szintik és Romák Dokumentációs és Kulturális Központja (RomArchive. A Szintik és Romák Digitális Archívuma; Voices of Victims - Representative of the Nazi Genocide), és az RAA Berlin ("emPower Together! Resilience Strategies against Racism").</p> <p>A romaellenesség elleni küzdelemmel összefüggésben a szövetségi kormány ugyanilyen fontosnak tartja a történelmi-kulturális oktatás előmozdítását. A művészetek, a kultúra, a történelmi elemzés és a médiaműveltség oktatása döntő hatású és fenntarthatóságot teremt demokratikus értékeink és társadalmi rendszerünk megerősítésére.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök	<p>A Szövetségi Polgári Nevelési Ügynökség számos (online) kiadványt, kézikönyvet és weboldalt kínál a romaellenesség kritikus kezeléséről. Az egyik legfontosabb feladat a rasszizmus és a cigányellenesség elleni küzdelemben elkötelezett civil társadalmi erők támogatása.</p> <p>Néhány példa:</p> <p>https://www.bpb.de/mediathek/audio/322752/sinti-und-roma-im-nationalsozialismus/</p> <p>https://www.bpb.de/shop/zeitschriften/izpb/9720/sinti-und-roma-als-feindbilder/</p>



(legfeljebb 250 szó)	https://www.bpb.de/mediathek/audio/326875/antiziganismus-gadje-rassismus-oder-schlicht-rassismus/ https://www.bpb.de/mediathek/video/202423/antiziganismus-begegnet/
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>Jó példa arra, hogy a szövetségi kormány hogyan támogatja és fogja továbbra is támogatni a németországi szintik és romák művészetét és történelmét, valamint történelmi elemzését, strukturálisan és pénzügyileg megfelelő módon.</p> <p>Mivel a romaellenességet a romák hosszú távú társadalmi kirekesztésének egyik okaként határozták meg, és az "EU roma stratégiai keretrendszere az egyenlőségről, a befogadásról és a részvételről" kiemelte, ez a jó gyakorlat más országok számára is átvehető, mint a romaellenesség megelőzését célzó kormányzati intézkedések.</p>
Weboldal link:	https://www.bpb.de
További információ:	<p>Észak-Rajna-Vesztfáliában kifejezetten a romaellenesség áldozatai számára vannak kapcsolattartó pontok. Különleges bizalomépítő munkát végeznek a szintik és romák közösségeivel, többnyelvű és kulturálisan szenzitív tanácsadási szolgáltatásokat nyújtanak, valamint regionális és régiók feletti megkülönböztetésellenes programokat hajtanak végre. Ezen túlmenően a diszkriminációellenes struktúrákon belül létrehozták a romaellenességgel foglalkozó kompetenciaközpontot, amelynek feladata a romaellenességgel kapcsolatos szaktudás bővítése és kapcsolattartó pontként való működés.</p>

No9.

A bevált gyakorlat neve:	ReFIT a roma migrációért
Ország:	Németország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A "ReFIT a roma migrációért" elnevezésű regionális kísérleti projekt, amelyet 2020 nyarán indított el a Német Szintik és Romák Szövetségének Baden-Württemberg tartományi szövetsége, és amelyet Baden-Württemberg tartomány finanszírozott, bevált gyakorlati példaként szolgál ezen ágazati célkitűzéssel kapcsolatban.</p> <p>Mannheim, Stuttgart, Ulm és Ulm városokkal együttműködve, Freiburg, valamint a Heidelbergi Pedagógiai Egyetem támogatásával a roma migránsok egyenlőségének, befogadásának és</p>



	<p>részvételének helyzetét kutatják a négy település fent említett négy központi területén. A kutatás alapján stratégiákat dolgoznak ki a helyzet fenntartható javítására.</p> <p>A szintik és romák önszerveződéseivel már meglévő szövetségi és tartományi szintű információcsere megfelelő keretet biztosít a kutatás közös megvitatásához és továbblépéséhez.</p>
<p>Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök</p> <p>(legfeljebb 250 szó)</p>	<p>Az önszerveződések és a kutatóintézetek közötti kutatási együttműködési projektek előmozdítása tehát kulcsfontosságú hozzájárulást jelent a társadalmi helyzet kutatására szolgáló módszerek fejlesztéséhez és javításához.</p> <p>A program részvételi megközelítést alkalmaz egy nemzeti munkacsoport létrehozásával, amely a honlapon a szövetség, a tartományok, a helyi hatóságok, a tudományos körök és alapítványok, valamint a szintik és romák önszerveződéseinek képviselőiből.</p> <p>A szintik és romák önszerveződéseinek bevonása - ahol csak lehetséges - a számukra releváns témájú kutatási projektekbe, jobb kutatáshoz vezet, nem az eredmények ellenőrzése, hanem egy informatív konzultációs folyamat révén.</p>
<p>Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni</p> <p>(legfeljebb 250 szó)</p>	<p>A ReFIT tehát egy olyan kísérleti projekt, amelynek elemzései és megközelítései valószínűleg más településekre is hatással lehetnek.</p> <p>Ez azért hasznos, mert például a szövetségi kormány lakhatással, foglalkoztatással, oktatással és egészségüggyel kapcsolatos általános intézkedéseinek tanulmányok, szakértői interjúk, anonimizált adatfelvételek és egyéb kutatások révén történő vizsgálatával pontosabb kutatásokat lehet végezni arról, hogy a szintik és romák milyen mértékben részesülnek előnyökben, és hol kell esetleg kiigazításokat tenni. Ez megfelel a civil társadalom által a konzultációk során felvetett egyik aggodalomnak is.</p>
<p>Weboldal link:</p>	<p>https://www.mannheim.de/de/service-bieten/integration-migration/neuzuwanderung-erstintegration/neuzuwanderung-aus-suedosteuropa/refit-regionale-foerderung-von-inklusion-und-teilhabe</p>
<p>További információ:</p>	<p>NA</p>

No10.

<p>A bevált gyakorlat neve:</p>	<p>Roma modellprojekt</p>
--	---------------------------



Ország:	Németország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A modellprojekt a fiatal szintik és romák integrációjáról szól Berlin Neuköllnben</p> <p>Beilleszkedés az új hazában - igazi kihívás, ha nem érted a nyelvet és nem tudod, hogyan élnek a helyi emberek!</p> <p>A Kepler Iskola és a Zuckmayer Középiskola (mindkettő Berlin Neukölln-i), valamint a KUBUS gGmbH közötti egyedülálló együttműködési projekt keretében a 2010 közepén Berlinbe költözött, főként Romániából, Bosznia-Hercegovinából, Macedóniából és Lengyelországból származó, fiatal szintik és romák minden szerdán ismerkedtek a munka világával a KUBUS gGmbH fa-, fém- és textilműhelyeiben.</p> <p>Míg a hét többi napján iskolába járnak, és a berlini iskolavezetés által külön erre a célra létrehozott kis létszámú osztályokban tanulnak németül, addig a KUBUS gGmbH műhelyeiben lehetőségük nyílik a gyakorlati alkalmazásra a kézi munkában. Megismerkednek a munka világával, a másokkal való együttműködéssel, a kommunikációval és a későbbi munkához való tájékozódással.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	<p>A tanulók "biztonságos környezetben", az örökölt sztereotípiáktól és előítéletektől szabadon vesznek részt. Az iskolai állandó súrlódásokat, ahol nem találtak elismerést, és állandóan a "mocskos cigány" sértegetésekkel szembesültek, a projektmunka során sikerült kompenzálni, ami pozitívan hatott a társas érintkezésre, és hozzájárult a közösségi érzés erősítéséhez. A tanárnő szerint az önbecsület érzete átragadt a mindennapi iskolai életre is.</p>
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>A projektet a Neukölln kerületben a Helyi Társadalmi Tőke és Helyi Erősségek program keretében finanszírozzák, és több érdekelt fél, például iskolák, nem nyereséges szervezetek és a végső kedvezményezett - roma diák - bevonásával valósul meg.</p> <p>Ez az átfogó megközelítés és a helyi hatóságok által nyújtott támogatás összhangban van a romák helyi szintű integrációjával és polgári részvételével, ahol a valódi befogadásnak meg kell történnie.</p> <p>Az iskola vezetősége hajlandó megosztani más iskolákkal való együttműködéssel kapcsolatos tapasztalatait. Ez egy olyan betekintés ad, amelytől a jó gyakorlatnak többszöröző hatása lehet.</p>



Weboldal link:	https://kubus-berlin.de/archive/883
További információ:	NA

No11.

A bevált gyakorlat neve:	ROMED 1
Ország:	Görögország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A ROMED1 programot 2011-ben indították útjára azzal a céllal, hogy mediátorokat képezzenek ki Európa-szerte. A mediáció az egyik olyan eszköz, amelyet a legtöbb európai szintű intézmény ajánl a roma közösségek és a közintézmények - például iskolák, egészségügyi intézmények, de a helyi és regionális közigazgatás - közötti szakadék csökkentésére.</p> <p>A végrehajtás időszaka: 2011 - 2016</p> <p>Fő célkitűzések:</p> <ol style="list-style-type: none">1. A hatékony interkulturális mediáció előmozdítása a romák és a közintézmények közötti kommunikáció és együttműködés javítása érdekében.2. A jogi alapú megközelítés integrálásának biztosítása a roma közösségek és az állami intézmények közötti mediációban.3. A mediátorok munkájának támogatása azáltal, hogy olyan eszközöket biztosítanak tevékenységeik tervezéséhez és végrehajtásához, amelyek ösztönzik a demokratikus részvételt, miközben a roma közösségek erősítését és a közintézmények fokozott elszámoltathatóságát eredményezik. <p>Görögországban 2011-2016 között 108 mediátort képeztek ki (ebből 101 minősített mediátor) a következő 43 településen/régióban: Kréta, Drosero Xanthis, Etoliko, Farsala, Illion, Imathia, Karditsa, Kavala, Kommotini, Korinthos, Kos, Lamia, Larisa, Menidi, Mesologi, Mytilini, Nea Alikarnassos, Nea Ionia Volou, Orestiada, Evros, Pyrgos, Pirri, Thiva, Rodos, Sapes, Serres, Sofades, Thessaloniki, Trikala, Volos, Xanthis, Zefiri.</p>
Trendek és a bevált	A ROMED1 projekt végrehajtása megnyitotta a romák interkulturális közvetítésének előmozdításáról szóló vitát, amely a romák társadalmi befogadásával kapcsolatos programok



gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	szükséges folyamata. Ez megalapozott egy (akkoriban) nem hivatalos normát, amely azóta elfogadottá vált, hogy a romáknak szóló programokba be kell vonni magát a közösséget, mind a konzultáció, mind a végrehajtás tekintetében, mivel az tudja a legjobban, hogy mik az igényei, és ezért hogyan lehet azokat kielégíteni.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	A projekt szellemi eredményei felhasználhatók a résztvevő országokban a roma mediátorok képzésére, támogatására és szerepvállalásának erősítésére a résztvevő országokban, amelyek így lendületet adhatnak és segíthetnek a roma lakosságnak abban, hogy megismerjék a társadalmi befogadásukat szolgáló új állampolgári nevelési programot, részt vegyenek benne és kapcsolódjanak hozzá.
Weboldal link:	https://coe-romed.org/tags/romed1
További információ:	NA

No 12

A bevált gyakorlat neve:	ROMED2 - Demokratikus kormányzás és közösségi részvétel mediációval
Ország:	Görögország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A ROMED2 program támogatást nyújt mind a helyi közigazgatásnak, mind a roma közösségeknek, lehetővé téve mindkét fél számára, hogy kapcsolatba lépjenek egymással és együttműködjenek a konkrét pozitív változások érdekében.</p> <p>A végrehajtás időszaka: április 2013 - 2017. február</p> <p>Fő célkitűzések: A ROMED2 célja a romák helyi döntéshozatalban való részvételének erősítése volt a romák részvételével zajló helyi folyamatokba való befektetéssel. A projekt célja</p>



	<p>ösztönözni a roma közösségeket és önszerveződéseket a közösségi akciócsoportokba alakulásban.</p> <p>A létrehozott közösségi akciócsoportok strukturált párbeszédet és együttműködést folytattak a helyi hatóságokkal, és a helyi roma közösségek igényeit és prioritásait ismertették, valamint kezdeményezéseket javasoltak ezek kezelésére.</p> <p>A ROMED2 várható eredményei a következők. ► A romák tisztában vannak a jelenlegi hatalmi viszonyokkal, jogaikkal és a demokratikus állampolgárságra és az állampolgári részvételre való nevelésen keresztül történő változtatás lehetőségeivel. ► Lehetőségek a roma közösség tagjai kompetenciáinak fejlesztésére, hogy részt vegyenek a helyi közpolitikák kidolgozásában és végrehajtásában. ► Kölcsönös tisztelet és bizalom a roma közösségek tagjai, a többségi lakosság és a hatóságok között, ami konkrét közös fellépést eredményez a helyi tevékenységekben a közpolitikák befolyásolása és a helyzet javítása érdekében. ► Hatékony mechanizmusok és eljárások, amelyek biztosítják a romákkal való konzultációt a helyi politikával kapcsolatban, és amelyeket szisztematikusan alkalmaznak a közös felelősségvállalás és az együttdöntés ösztönzésére. ► A roma közösség tagjaival folytatott konzultációk eredményeképpen született döntések, költségvetési vonzatok és hivatalosan jóváhagyott projektek (beleértve az uniós finanszírozásra benyújtandó projekteket is).</p>
<p>Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök</p> <p>(legfeljebb 250 szó)</p>	<p>Görögországban a ROMED2 végrehajtása olyan közösségekre összpontosított, ahol a helyi hatóságok politikai akarata megvan a romákkal való együttműködésre, emellett a politikai és társadalmi befogadás története, valamint a roma közösségek oktatási szintje és életkörülményei is olyanok, amelyek támogatni tudták a program célkitűzéseit. Összesen öt (5) település/régió vett részt a programban, nevezetesen Ampelokipoi Menemeni, Halandri, Ilida, Karditsa és Mesologi.</p>
<p>Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni</p> <p>(legfeljebb 250 szó)</p>	<p>A projekt fokozta a roma polgárok aktív részvételét, akik részt vettek a helyi akciócsoportokban és együttműködtek velük, valamint növelte emberi jogi ismereteiket a roma közösségen belül, és növelte a helyi szinten aktív állampolgári felelősségüket, tovább erősítve a helyi akciócsoportok helyi hatóságokkal való konzultációs képességét, valamint a roma közösségek problémáinak és kihívásainak priorizálására való képességét. A helyi akciócsoportok tanulságai segíthetnek a kapacitásépítő képzéseink és az OER-jeink tanulási céljainak és oktatási igényeinek kialakításában vagy kiigazításában, valamint az anyagtípusok, illetve a résztvevők által leírt preferenciák és tapasztalatok felhasználásában.</p>



	<p>Az összes érintett helyi szintű érdekelt fél részvétele jelentős hozzáadott értéket hozott. Ezeket az érdekelteket fel lehet használni a romák polgári szerepvállalásával kapcsolatos új projektek megvalósításában.</p> <p>A ROMED2 megvalósítása értékes módszertant és értékes anyagokat, egy nemzeti támogató csoportot, valamint képzett és minősített mediátorokat eredményezett; a fentiek mind részei lehetnek kisebb vagy nagyobb civil társadalmi kezdeményezéseknek. A módszertan hasznos lehet új megoldások és oktatási tevékenységek létrehozásában a roma állampolgári elkötelezettséget és aktív állampolgári szerepvállalást célzó civil oktatás megerősítése érdekében.</p>
Weboldal link:	https://coe-romed.org/romed2/about
További információ:	NA

No13.

A bevált gyakorlat neve:	RomPLAT2019 A romák társadalmi integrációjával foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pont fejlesztése
Ország:	Görögország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A RomPLAT2019- A romák társadalmi befogadásáért felelős nemzeti kapcsolattartó pont fejlesztése című projektet a Társadalmi Szolidaritás és A Társadalmi Szolidaritás és a Szegénység elleni küzdelem Főtitkársága, mint az Európai Bizottság romák társadalmi befogadásáért felelős nemzeti kapcsolattartó pontja 12 hónapon keresztül, 2020. június 30-tól 2021. június 30-ig valósította meg, az Európai Unió Jogok, Egyenlőség és Állampolgárság programja (2014-2020) által finanszírozva. A projekt tárgya: három kétnapos konzultáció/képzés lebonyolítása Athénban, Patraszban és Szalonikiben romák, a közösségi központok roma kirendeltségeinek munkatársai és más érdekelt felek és magánszemélyek részvételével négy tematikus területen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Önrendelkezés kérdései• Koegzisztencia - Együttélés másokkal• Korhatár alatti házasságok



	<ul style="list-style-type: none">• Iskolai lemorzsolódás <p>Különösen az " Koezisztencia - együttélés másokkal" modul foglalkozott a roma közösségek és a helyi hatóságok (önkormányzatok, szolgálatok és helyi kormányzati szervek) együttműködésével, a nem romákkal való békés együttéléssel, a közösségek aktív részvételével az őket érintő problémákat és kihívásokat kiemelve, valamint a romák aktív részvételével a közösségben.</p> <p>A projekt fő célja a roma és nem roma közösségek közötti párbeszéd kultúrájának kialakítása és ápolása volt, valamint a helyi közösségek készségfejlesztése, szinergiák és együttműködés kialakítása érdekében való közös munka a romák társadalmi befogadására vonatkozó nemzeti stratégiával összhangban.</p> <p>Ennek eredményeként három webináriumot és konzultációt tartottak az intézmények képviselőinek, roma ombudsmanoknak és a közép-macedóniai, attikai és nyugat-görögországi régiók roma közösségi központjainak munkatársainak részvételével.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	<ul style="list-style-type: none">• A romák, a helyi közösségek és a helyi hatóságok tudatosítása.• Az együttműködés és a békés együttélés lehetőségeinek feltárása.• A romák helyi közösségben való részvételének elősegítése.• A romák mindennapi életében és politikai részvételében felmerülő problémák és kihívások rögzítésére szolgáló módszer kidolgozása.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>Ez a módszertan, valamint a kidolgozott témák felhasználhatók mindkét roma közösség/lakosság helyzetének javításában, valamint a roma helyi hatóságok és a helyi társadalom közötti kapcsolatok erősítésében a tudatosság növelése, a jobb tájékoztatás, valamint a nem roma helyi közösségek, a roma közösségek tagjai és a helyi hatóságok közötti kommunikáció és együttműködés hídjának megteremtése érdekében, roma mediátorok segítségével és közvetítésével.</p>
Weboldal link:	https://coe-romed.org/romed2/about
További információ:	NA



Nem 14.

A bevált gyakorlat neve:	<i>Interaktív műhely mint jó gyakorlat Thesszalonikiben: "A sokszínűség mint a tudás forrása"</i>
Ország:	Görögország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A Thesszalonikiben megvalósult szemináriumon részt vettek döntéshozók, szakemberek Thesszaliából, Közép-, Kelet- és Nyugat-Tesszaliából és Macedónia-Trákiából, Önkormányzatok (Menemenis-Abelokipon, Kordelios) képviselői, civil szervezetek, Kulturális és oktatási egyesületek, Védelmi Központok, Roma Ifjúságvédelmi Központok és a roma mediátorok.</p> <p>A cél egy interaktív jellegű, tapasztalati jellegű műhely létrehozása volt, a roma kérdésekben érintett valamennyi szereplő nyílt találkozója révén, azzal a céllal, hogy az érintett szereplők és a helyi és regionális szinten érintett szervezetek szélesebb körben ismertté váljanak. A workshop célja az volt, hogy új feltételeket teremtsen a romákkal való kölcsönösen előnyös kapcsolat kialakításához, az érintett felek kölcsönös elismeréséhez és bizalmához, majd a romakérdések megvalósítható megoldásainak közös feltárásához.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	<p>A workshopon résztvevők érdeklődést mutattak a gyakorlatok iránt, bár sokuknak ez volt az első alkalom, hogy a konkrét eljárásokat kellett megvitatniuk és ismertetniük. A csoportokban a romák, az ügyintézők, a civil szervezetek munkacsoportjainak több időt kellett volna kapniuk, mert különösen az ügyintézők csoportjában nagy szükség volt arra, hogy az általuk fontosnak tartott problémákkal kapcsolatos javaslatok vagy kérdések rögzítése mellett megvitassák, tapasztalatokat cseréljenek és jó gyakorlatokat javasoljanak.</p> <p>Érdekes volt, hogy a legtöbb kérdés/javaslat minden csoportból oktatással és képzésekkel kapcsolatos volt. A találkozó nagyon hasznos eszmecsere és diszkurzusokat eredményezett. Az interaktív szemináriumon résztvevőknek lehetőségük nyílt arra, hogy megismerjék egymást, párbeszédet kezdeményezzenek egymással, és jobban megértsék egymást. Nagyon fontos volt, hogy a résztvevők Görögország különböző városaiból érkeztek, és ez lehetőséget adott arra, hogy lássák, milyen problémák vannak a különböző régiókban, és hogy hálózatot építsenek ki egymással.</p>
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>Ez a gyakorlat egyfajta szakpolitikai ajánlás lehet, amelyet projektünk outputnak tekint. Ezen túlmenően a bevált gyakorlat átültethető:</p> <ul style="list-style-type: none">- A tapasztalatok célja a közös problémák jobb kezelését szolgáló kommunikációs és gyakorlati kódex és eszközök kidolgozása mellett az is, hogy a különböző intézmények és egyesületek gyakorlatában és példáiban azonosított különböző intézkedéseken keresztül arra a meggyőződésre összpontosítson, hogy a probléma nem a roma emberekkel és közösségekkel, hanem magával a romaellenességgel van.



	- A hálózat létrehozásának célja az, hogy a jövőben minden akadályt jelentő párbeszédre választ adjon. Az alcsoportok létezése fenntartja és megerősíti a sztereotípiákat.
Weboldal link:	-
További információ:	NA

No15.

A bevált gyakorlat neve:	Interaktív workshop mint jó gyakorlat Halandrin: "A roma csoportok és a roma kérdésekkel foglalkozó önkormányzati illetékes szolgálatok megismerése és együttélése".
Ország:	Görögország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A halandri workshopon részt vett Kelet-Attika regionális kormányzóhelyettese, Halandri polgármestere, a Műszaki Szolgálatok Műszaki és Oktatási alpolgármesterei, valamint Halandri önkormányzati tanácsosai, Halandri Palini polgármestere és két alpolgármestere, az attikai régió és az önkormányzatok vezetői, elsősorban az oktatás és a szociális védelem területéről, valamint ombudsmanok, a Görög Roma Ombudsmanok Szövetségének tagjai. Továbbá a Halandri "Elpida" Roma Egyesület, a Kiafas-i "Agios Dimitrios" Egyesület és a SKYTALI szociális jóléti szervezet tagjai. A gyakorlatok tekintetében a következő megközelítést választották:</p> <p>1.Név és labdajáték</p> <p>A résztvevők körbe állnak. A vezető hangosan kimondja a nevét, a moderátor pedig egy nevet mond, és a labdát egy, a körben lévő személynek dobja. A következő személy, újra elmondja a nevét és a labdát a csoportból valakinek odadobja. A labdát minden résztvevőnek egyszer kell továbbadnia, hogy mindenki elmondhassa a nevét. Miután ez az első névkör véget ért, az utolsó személynek, aki a labdát tartja kell megjegyeznie annak a személynek a nevét, aki a labdát dobta, hangosan kimondania és visszaadnia neki a labdát. Ha hibáznak, a folyamatot addig ismétlik, amíg helyesen nem fejezik be.</p> <p>2. Névjáték "Tetszik, nem tetszik".</p> <p>A résztvevők körben állnak. Mindenki sorban elmondja a nevét és valamit, amit szeret vagy nem szeret - mondhat bármit, amit szeret csinálni, enni, említhet egy tárgyat, amit szeret stb. Az első bemutatkozó a vezető, és így tovább. A résztvevők megismerkednek a többi emberrel oly módon, ahogy a mindennapi életük során soha nem tudják megtenni.</p>



	A facilitátorok célja az volt, hogy a csoportban három alapvető értéket, az emberek közötti együttműködést és párbeszédet, függetlenül az identitástól és életkörülményektől, az empátiát és az őszinteséget, valamint a mások és önmaguk iránti tiszteletet elsajátítsák.
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	A kutatásból származó információk felhasználásával könnyebb lenne az IO2 képzési anyag gyakorlati tevékenységeit összeállítani. Ezen túlmenően a következő előnyökkel járna: <ul style="list-style-type: none">- Elfogadás és tisztelet, akár a személyazonosságuk, akár az általuk képviselt intézmény vagy szervezet iránt,- Az előttük álló problémák megértése egy pozícióból kiindulva,- vagy a mindennapi életükben
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	Ezt a gyakorlatot a legjobban úgy lehet felhasználni, ha beépítjük a képzési programba, amelyet az IO2 keretében fogunk felépíteni. Azáltal, hogy a stratégiát és a módszertant beépítjük az IO2 esettanulmányaiba és a roma emberek állampolgári kompetenciáinak értékelésébe, jobb és interaktívabb tanulási élményt kínálunk.
Weboldal link:	-
További információ:	A cél az volt, hogy a résztvevők új és más, egyedi élményt tapasztaljanak meg. A részvétel és az egymással való párbeszéd élményét. A fenti célok elérése érdekében, valamint annak érdekében, hogy fokozatosan aktivizálódjon egy olyan csoport, amelynek közös témája a roma közösség, és dolgozzanak értük, de egy teljes élmény- és kapcsolatteremtő cikluson is keresztülmenjenek közben.

16. szám

A bevált gyakorlat neve:	Pécs Pride - Diverse Youth Network
Ország:	Magyarország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	A Diverse Youth Network kapcsolatokat épít az egyes emberek és közösségek között a sokszínűség és a sokoldalúság kifejezése, valamint a fiatalok közös együttműködésének és kezdeményezéseinek ösztönzése érdekében. A társadalom különböző csoportjai a következő alapvető értékeket osztják meg, hogy az erőforrások, szinergiák és kapacitások szintjének növekedését eredményezzék:



	<ul style="list-style-type: none">- kiállni az egyenlőtlenség, a megbélyegzés és a diszkrimináció minden eszköze ellen.- az aktív állampolgári szerepvállalás erősítésével és a közösségi részvétel ösztönzésével járuljanak hozzá az erősödő érdekérvényesüléshez- eltökélt és nyitott az általános attitűdök megváltoztatására és a pozitív közvélemény formálására- kiemelten kezelik közösségeik kultúráját és hagyományait, amelyek értékeket teremtenek- elkötelezettek az egyéni és közösségi identitás megőrzése és erősítése mellett. <p>A Diverse Youth Network 2021 óta szervezi az Emberi Jogi Fesztivált Pécsen, a Pécs Pride megrendezéséhez kapcsolódóan, amely az ország első Pride Fesztiválja Budapesten kívül. A szervezők a rendezvény minden fázisába bevonják a roma fiatal felnőtteket, az ötleteléstől a megvalósításig. E tapasztalatszerzés során a résztvevők növelik készségeiket az aktív állampolgárság, a közösségépítés, az online és offline szervezés terén. E készségek fejlesztése mellett a rendezvény elősegíti a párbeszéd kultúráját is a roma és nem roma közösségek között, akiknek lehetőségük nyílik arra, hogy együtt dolgozzanak a helyi közösségek kapacitásának, szinergiáinak és együttműködésének kiépítésén.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	Fiatal romák által vezetett csoport, amely kerekasztal-beszélgetéseket, közösségi rendezvényeket szervez a fiatalok részvételével különböző témákban, pl. a roma nők helyzetéről, az LMBT-jogokról, az interszekcionalitásról stb. A projekt hozzájárul a romák, a helyi közösségek és a helyi hatóságok tudatosságának növeléséhez különböző emberi jogi kérdésekben, feltárva az együttműködés és a békés együttélés lehetőségeit.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	Valamennyi fellépésüket az interszekcionalitás és a fiatalok részvételének elve hangsúlyozza, ami más önszerveződő kezdeményezések számára is fontos téma lehet.
Weboldal link:	http://diverseyouthnetwork.eu/
További információ:	NA



No17.

A bevált gyakorlat neve:	Budapesti gyalogtúrák az UCCU Roma Informális Oktatási Alapítvány szervezésében
Ország:	Magyarország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A romákkal kapcsolatos sztereotípiák és előítéletek széles körben elterjedtek és általánosak Magyarországon. Az iskolai és lakóhelyi szegregáció és a társadalmi-gazdasági különbségek miatt, a médiában megjelenő torzítások, az interneten terjedő gyűlöletkampányok és egyéb nem hiteles források mellett egy átlagos nem romának kevés esélye van arra, hogy tényszerű ismereteket szerezzen a roma emberekről. Az Uccu Roma Informális Oktatási Alapítvány (Uccu) egy magyarországi roma vezetésű civil szervezet, amely 2010 óta dolgozik a nem formális oktatás, a társadalmi párbeszéd, az önkéntesség és a közösségépítés területén. Az Uccu Magyarország alábbi városaiban van jelen: Budapesten, Pécsen, Miskolc-Ózdon. Az Uccu küldetése a romákkal kapcsolatos előítéletek és sztereotípiák leküzdése, ezáltal hozzájárulva egy toleránsabb és nyitottabb társadalom kialakításához. Ezért a szervezet kettős célcsoporttal rendelkezik, amely a fiatal roma önkéntesek közösség- és vezetőkészség-építésére összpontosít, azáltal, hogy támogató és biztonságos környezetet nyújt számukra, erősíti identitásukat, biztosítja az összetartozás érzését és a személyes fejlődést. A roma fiatalok nem formális oktatási módszereket, személyes narratíváik történetmesélésre való felhasználását és a diszkriminatív, rasszista helyzetek kezelését tanulják meg.</p> <p>Ezeket a roma fiatalokat aktívan bevonják a főváros 8. kerületében, a főváros magas roma népességű kerületében a főként nem roma fiatalok és felnőttek számára szervezett gyalogtúrák létrehozásába és megvalósításába. A vezetett séta a roma identitás, kultúra és történelem témáit tárja fel valós ismeretek, személyes történetek és első kézből származó tapasztalatok nyújtásával, hogy elindítsa a találkozást és az értelmes beszélgetés platformját.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	Innovatív módszerek alkalmazása, mint például a nem roma közönség számára is vonzó városnéző túrák és a roma fiatal felnőttek közvetlen bevonása a tevékenységükbe.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot	A roma fiatalok bevonására és érzékenyítő műhelyfoglalkozások és idegenvezetések tartására való felkészítésük módszertanát potenciálisan más kontextusokban is alkalmazni fogják.



felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	
Weboldal link:	https://www.uccualapitvany.hu/en/
További információ:	NA

No18.

A bevált gyakorlat neve:	A Phiren Amencia Network holokauszt-emlékképzései
Ország:	Magyarország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A Phiren Amencia roma és nem roma önkéntesek és önkéntes szolgáltató szervezetek hálózata, amely lehetőséget teremt a nem formális oktatásra, a párbeszédre és az összefogásra a sztereotípiák és a rasszizmus elleni küzdelem érdekében. A Phiren Amencia hálózat lehetőséget teremt fiatal romák és nem romák számára, hogy helyi közösségekben és projektekben éljenek és vegyenek részt akár egy évig. Az elhelyezés témái lehetnek ifjúsági és sporttevékenységek, társadalmi befogadás, művészet és kultúra, környezetvédelem és emberi jogok. Az önkéntesek az elkötelezettségükért cserébe felejthetetlen élettapasztalatot, interkulturális tanulást, nem formális oktatást és új nyelvtudást szerezhetnek. A Phiren Amencia tagjai és partnerei határozott küldetésüket követik, hogy lehetőséget teremtsenek a nem formális oktatásra, a párbeszédre és az összefogásra a sztereotípiák és a rasszizmus elleni küzdelem érdekében.</p> <p>A Phiren Amencia rendszeresen szervez képzéseket a lengyelországi Auschwitzban, hogy az egész Európából és a világból érkező roma fiatalokat a roma holokausztról és annak történelmi örökségéről tájékoztassa, és a résztvevőket olyan készségekkel és ismeretekkel ruházza fel, amelyekkel felhívhatják a figyelmet a népiirtás hatásaira helyi közösségekben.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	Nemzetközi szintű akció, amely roma és nem roma fiatalokat köt össze országokként. Nemzetközi dimenziója példaértékű a különböző roma csoportok országközi és európai szolidaritásának előmozdításában.



Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	A nem formális oktatási módszereket és a roma történelem gyakran kevésbé tárgyalt részeire való összpontosítást át lehetne ültetni más állampolgári oktatási projektekbe is.
Weboldal link:	https://phirenamenca.eu/
További információ:	NA

No19.

A bevált gyakorlat neve:	A Phiren Amenca Network holokauszt-emlékképzései
Ország:	Magyarország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A Phiren Amenca roma és nem roma önkéntesek és önkéntes szolgáltató szervezetek hálózata, amely a sztereotípiák és a rasszizmus elleni küzdelem érdekében lehetőséget teremt a nem formális oktatásra, a párbeszédre és az összefogásra. A Phiren Amenca hálózat lehetőséget teremt fiatal romák és nem romák számára, hogy akár egy évig helyi közösségekben és projektekben éljenek és tevékenykedjenek. Az elhelyezés témái lehetnek ifjúsági és sporttevékenységek, társadalmi befogadás, művészet és kultúra, környezetvédelem és emberi jogok. Az önkéntesek az elkötelezettségükért cserébe felejtethetetlen élettapasztalatot, interkulturális tanulást, nem formális oktatást és új nyelvtudást szerezhetnek. A Phiren Amenca tagjai és partnerei határozott küldetésüket követik, hogy lehetőséget teremtsenek a nem formális oktatásra, a párbeszédre és az elkötelezettségre, hogy megküzdjenek a sztereotípiákkal és a rasszizmussal.</p> <p>A Phiren Amenca rendszeresen szervez képzéseket a lengyelországi Auschwitzban, hogy az egész Európából és a világból érkező roma fiatalokat tájékoztassa a roma holokausztról és annak történelmi örökségéről, valamint, hogy a résztvevők olyan készségekkel és ismeretekkel rendelkezzenek, amelyekkel felhívhatják a figyelmet a népiirtás hatásaira helyi közösségeikben.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó	Nemzetközi szintű akció, amely roma és nem roma fiatalokat köt össze országoként. Nemzetközi dimenziója példaértékű a különböző roma csoportok országközi és európai szolidaritásának előmozdításában.



potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	A nem formális oktatási módszereket és a roma történelem gyakran kevésbé tárgyalt részeire való összpontosítást át lehetne ültetni más polgári oktatási projektekbe is.
Weboldal link:	https://phirenamenca.eu/
További információ:	NA

No20.

A bevált gyakorlat neve:	Tudatosságnövelés a divaton keresztül a Romani Design által
Ország:	Magyarország
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A Romani Design egy roma alapítású, roma vezetésű, közösségi alapú divatmárka, amely kiegészítő oktatási tevékenységekkel a roma fiatalokat, különösen a nőket célozza meg. A Romani Design a roma viseleti hagyományok által befolyásolt egyedi ruházati és kiegészítő márka tervezése mellett a helyi oktatásnak is elkötelezett híve: kreatív tanfolyamokat tart hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára, valamint szerkeszti és kiadja a Glinda című roma ifjúsági magazint.</p> <p>A tehetségtámogatási programban a résztvevők mentorálásban részesülnek, hogy saját vizuális történetmesélési projekteket fejlesszenek ki, amelyeken keresztül kulturális örökségük modern értelmezésben történő bemutatásával befolyásolhatják helyi közösségeiket, beleértve a nem roma származásúakat is. A résztvevők mára különböző fotózásokat, közösségi rendezvényeket és közösségi média kampányokat valósítottak meg.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó	A divat a kulturális identitás alapvető része. Használata megmutatja, hogy a roma hagyományok milyen gazdagok mind a roma, mind a nem roma közösségek számára. Sok



potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	roma fiatal érdeklődik a divat iránt, így a kreatív mesemondó tevékenységek nagy érdeklődést váltanak ki a roma közösségből.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	Számos roma ifjúsági/oktatási szervezet alkalmazhatná a módszert: a művészeteken és a dizájn keresztül történő történetmesélést.
Weboldal link:	https://romani.hu/en
További információ:	NA

No21.

A bevált gyakorlat neve:	A jó kormányzás és a romák helyi szintű szerepvállalásának előmozdítása
Ország:	Észak-Macedónia
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	Az Európai Unió/Európa Tanács II. Romacted Programja a Nyugat-Balkánon és Törökországban egy egységesített, a roma lakosság helyi közösségekbe való integrációjának javítását célzó program, amely a helyi politikai döntéshozatalban való fokozott részvételen és a helyi intézkedések végrehajtásán keresztül valósul meg. A ROMACTED program segíti a helyi hatóságokat abban, hogy a roma specifikus intézkedéseket integrálják a helyi politikákba, cselekvési tervekbe, költségvetésekbe és közszolgáltatások nyújtásába, ezáltal fokozva a helyi roma közösségek demokratikus részvételét és szerepvállalását.
Trendek és a bevált gyakorlatból származó	Ez a projekt a helyi demokrácia, az elszámoltathatóság, a befogadás és a roma polgárok iránti érzékenység javítására, és ezáltal a szolgáltatások jobb nyújtására törekszik. A program célja a helyi hatóságok roma polgárok melletti elkötelezettségének és a témában megjelenő tartós politikai szerepvállalásának kialakítása, a demokratikus és helyi kormányzás erősítése, valamint



potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	<p>a helyi roma közösségek kompetenciájának fejlesztése és ösztönzése, hogy hozzájáruljanak az őket érintő tervek és projektek tervezéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez:</p> <ul style="list-style-type: none">- A romák egyéni szintű támogatása (az emberek támogatása alapvető jogaik gyakorlásában, valamint képességeik és készségeik bővítésében), valamint közösségi szinten (az emberek támogatása abban, hogy szerveződjenek, hogy hangot adjanak érdekeiknek a közösségi problémamegoldás körül, és- Az intézmények szerepvállalásának, szaktudásának és képességeinek javítása és bővítése a romák integrációért való munkában, a jó kormányzás koncepciójának gyakorlati megvalósítása,- A roma emberek életminőségének javítását, valamint a romák és a nem romák közötti szakadék csökkentését célzó helyi fejlesztési intézkedések előkészítéséhez való hozzájárulás, többek között a Covid 19 világjárvány hatásainak enyhítésével kapcsolatban.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>Ez a bevált gyakorlat bármely helyi szinten felhasználható és átvihető, mivel pontosan azzal a céllal készült, hogy ne csak a roma közösségnek nyújtson segítséget a helyi hatóságok számára a helyi szintű befogadás keretében. A partneri együttműködés, valamint a megfelelő feltérképezés és kutatás révén a bevált gyakorlat könnyen átvihető, miután a helyi roma közösség igényeit bármelyik partnerországban felmérték, mivel ez egy EU/Európa Tanács által javasolt program. A program minden egyes kedvezményezetthez és a kedvezményezettek közül kiválasztott minden egyes helyszínhez igazítja intézkedéseit és tevékenységeit, hogy illeszkedjen a politikai ciklushoz, valamint az egyes települések dinamikájához és valóságához, így a meglévő politikákhoz és gyakorlatokhoz további hozzájárulást nyújt a hatékony és inkluzívabb működés érdekében.</p>
Weboldal link:	https://www.coe.int/en/web/skopje/promoting-good-governance-and-roma-empowerment-at-local-level-romacted-ii-1
További információ:	n/a

No22.

A bevált gyakorlat neve:	Nemzeti romastratégia az Észak-Macedón Köztársaságban
Ország:	Észak-Macedónia



Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	<p>A mindennapi életben a roma népesség, mint a társadalom legmarginálisabb helyzetben lévő csoportja előtt álló kihívások miatt az Észak-Macedón Köztársaság az Európai Unió romák támogatására és befogadására vonatkozó stratégiai keretével összhangban megalkotja a második Nemzeti Roma Stratégiát 2022-2030-ra. A stratégiai cselekvési prioritások listájának meghatározásakor az alapvető sarokpontot azon állami intézmények tapasztalatai jelentik, amelyek mindennapi munkájuk során találkoznak a roma lakosság aktuális problémáival. Ehhez jelentősen hozzájárultak: a polgári szervezetek és magánszemélyek tapasztalatai és kutatásai: összevethető, hasonlítható tapasztalatok, a régió országaiban már támogatott roma stratégiákból; valamint azok a területek, amelyeket a Roma Évtized résztvevői a legégetőbbnek választottak.</p>
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	<p>A romák társadalmi-gazdasági, jogi helyzetének, kulturális és nyelvi jogainak előmozdítása és fejlesztése az Észak-Macedón Köztársaságban a közjavakhoz és szolgáltatásokhoz való megfelelő és méltányos hozzáférés biztosítása révén, ahol a roma közösség egyenlő mértékben vesz részt egy befogadó társadalom építésében, amely a diszkrimináció, a romaellenes érzelmek és a szegénység minden formájának felszámolásán alapul.</p> <p>A jövőképből kiindulva az ebben a stratégiában bemutatott nemzeti stratégiai keret a roma emberek számára iránymutatást nyújt a romák társadalmi befogadásával és az emberi jogok megvalósításával kapcsolatos kihívások kezeléséhez.</p> <p>Az általános célkitűzések tehát a következők:</p> <ul style="list-style-type: none">- a macedón társadalomban a romák és a nem roma lakosság többi része közötti társadalmi-gazdasági szakadék csökkentése és megszüntetése,- a roma lakosság körében a szegénység és a munkanélküliség csökkentése,- a diszkrimináció és a romaellenesség elleni hatékony küzdelem az egyenlőség előmozdítása és a romák teljes körű társadalmi részvételének biztosítása révén.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	<p>Mivel minden partner részt vesz és uniós tagként rendelkezik a romákra vonatkozó nemzeti stratégiával, az észak-macedóniai romákra vonatkozó nemzeti stratégia kulcsfontosságú intézkedéseinek és célkitűzéseinek használata és átadása könnyen átvezethető más országok hivatalos dokumentumaiban. Ezért előzetes értékelésre és statisztikai műveletekre van szükség ahhoz, hogy a partnerországokban élő roma közösség általános életkörülményeiről pontosabb képet kapjunk. A civil és nem kormányzati szervezetek bevonása a folyamatokba szintén több mint hangsúlyos.</p>
Weboldal link:	https://www.mtsp.gov.mk/content/pdf/2022/Strategija%20za%20inkluzija%20na%20Romite%202022-2030%2003-02-2022%20finalna%20verzija.pdf



További információ:

n/a

No23.

A bevált gyakorlat neve:	Roma Integrációs Tevékenységek
Ország:	Észak-Macedónia
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	A roma integrációs tevékenységek célja, hogy a roma közösségek tagjai és a civil társadalmi szervezetek vezető szerepet vállaljanak a nemzeti szakpolitika és stratégiák kidolgozásában és végrehajtásában a romák integrációjának elősegítése érdekében, és hogy a kormányzati intézményeket felelősségre vonják a roma embereket érintő ügyek és a szükségleteik kezeléséért. Az USAID és a Romalítico Kutatási és Politikaelemző Intézet közötti partnerségen keresztül olyan intézkedések előmozdítására törekednek, amelyek olyan emberi jogi kérdések kezelésére irányulnak, amelyeket a roma közösségek maguk jelöltek meg prioritásként. A romák bevonásával kapcsolatos tevékenység olyan közoktatási tevékenységeket támogat, amelyek képessé teszik a romákat arra, hogy igénybe vegyék az emberi jogaik védelmére és megsértésének kezelésére szolgáló mechanizmusokat. Ez képessé teszi a közösséget arra, hogy részt vegyen a helyi döntéshozatali folyamatokban, és prioritásaikat beépítse a helyi napirendbe.
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	A tevékenység célja a romákkal szembeni sztereotípiák és előítéletek csökkentése által, hogy csökkenti a gazdasági nélkülözéssel kapcsolatos kiszolgáltatottságukat, és csökkenti az állami segítségtől való függőségüket. Ezt olyan tevékenységek támogatásával teszi, amelyek növelik a közvélemény tudatosságát a roma szükségletekről és a roma közösség társadalomhoz való hozzájárulási lehetőségeiről.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot	Ezt a bevált gyakorlatot a civil szervezetek segítségével lehetne felhasználni vagy átvenni azáltal, hogy helyi vagy nemzeti szinten részt vesznek a roma közösség befogadási és szerepvállalási folyamataiban, azáltal, hogy valamennyi partnerországban világosan meghatározzák a romákra vonatkozó nemzeti stratégiák céljait, valamint azt, hogy hogyan hajtják végre azokat, és hogyan szerepel ezekben a stratégiákban a romák polgári



felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	szerepvállalása. A közoktatási tevékenységek révén sokkal könnyebbé válhatna e bevált gyakorlatok alkalmazása vagy átadása.
Weboldal link:	https://www.euro.who.int/en/countries/north-macedonia/news/news/2021/11/roma-communities-build-resilience-to-emergencies-in-north-macedonia
További információ:	n/a

No24.

A bevált gyakorlat neve:	Mozdítsd meg az ujjad - "Mrdni so prst"
Ország:	Észak-Macedónia
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	A "Mozdítsd meg az ujjad" kezdeményezés célja, hogy felhívja a közvélemény figyelmét a társadalmi változások különböző lehetőségeire, amelyek minden egyes ember saját hatáskörében vannak, valamint, hogy ötleteket és lehetőségeket kínáljon a közösségen belüli konkrét tevékenységekhez való hozzájáruláshoz, amelyekben a polgárok egyénileg és közösen is részt vehetnek.
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	A polgári cselekvések és kezdeményezések ösztönzésével az egyes egyének vagy kollektívák fokozott bevonása az ötletelés és az egyéni felelősségvállalás révén, hogy bizonyos társadalmi változásokat érjenek el bármely régióban.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot	Egy olyan felhívás közzététele révén, amelyben az érdeklődő polgároknak az intézményekkel együttműködve lehetőségük lesz arra, hogy kreatív hozzájárulás és internetes aktivizmus,



felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	valamint érdekérvényesítés révén olyan ötleteket javasoljanak és kezdeményezzenek, amelyek hozzájárulnak a helyi közösségükben történő változáshoz.
Weboldal link:	https://khamdelcevo.org.mk/%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%93%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B0-%D0%B2%D0%BA%D0%BB%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82/
További információ:	n/a

No25.

A bevált gyakorlat neve:	Civil társadalom - Polgári részvétel
Ország:	Észak-Macedónia
Rövid leírás: (legfeljebb 300 szó)	Az állampolgári részvétel, mint fogalom az egészséges demokratikus társadalom alapvető eleme. Az elkötelezett polgárság, azaz a közösségük és országuk jobbá tételében aktívan részt vevő polgárok nagy hasznára válnak a civil társadalomnak, és az egészséges közösség, a demokratikus állam és az elégedett polgárok egyik fő mutatója.
Trendek és a bevált gyakorlatból származó potenciális előnyök (legfeljebb 250 szó)	A projekt potenciális előnyei a következők: a polgárok politikai és társadalmi életben való részvételének fokozása, a civil társadalom ösztönzése a demokratikus reformok előmozdítására, különösen a vitás kérdésekkel kapcsolatban, valamint a szinergiák és szövetségek javítása a polgári felelősségvállalás erősítése érdekében.
Hogyan lehetne ezt a bevált gyakorlatot	A polgári aktivizmus és részvétel révén a program célja, hogy a polgárok és a fiatalok felismerjék, milyen módon tudnak részt venni a közösségükben, és hogy különböző újszerű mechanizmusokat biztosítson részvételükhöz, a felügyelet és az érdekérvényesítés arra



felhasználni/átadni (legfeljebb 250 szó)	ösztönzi a valódi civil szervezeteket, hogy foglalkozzanak vitás kérdésekkel, és nyomást gyakoroljanak a kormányra, hogy demokratikus reformokat hajtson végre, az együttműködés és a mozgósítás pedig elősegíti a civil szervezetek nagyobb mértékű mozgósítását, együttműködését és szolidaritását. Támogatni fogja a civilszervezeti partnerségek és hálózatok révén közösen kidolgozott intézkedéseket, a tapasztalatcserére szolgáló fórumokat, valamint a közös problémák, a lehetséges megoldások és a jövőbeli tevékenységek megvitatását.
Weboldal link:	https://reactor.org.mk/en/usaid-civil-society-project/
További információ:	n/a